

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding

Ergotherapie

voltijd

Hogeschool van Amsterdam

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Ergotherapie
voltijd

Hogeschool van Amsterdam

CROHO nr. 34574

Hobéon Certificering BV

Datum

30 november 2011

Auditteam

W.L.M. Blomen
Drs. P.J. Klompenhouwer
B.C.M. Nugteren
J. te Dorsthorst

Secretaris

Drs. G.W.M.C. Broers

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTEND OORDEEL	3
3.	ALGEMENE CONCLUSIE	29
4.	AANBEVELINGEN	31
BIJLAGE I	Scoretabel	33
BIJLAGE II	Opleidingsspecifieke eindkwalificaties	35
BIJLAGE III	Schematisch overzicht opleidingsprogramma	37
BIJLAGE IV	Locatiebezoek	41
BIJLAGE V	Lijst geraadpleegde documenten	45
BIJLAGE VI	Overzicht auditteam	47

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool van Amsterdam
Status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	Bekostigd
Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Instellingstoets is aangevraagd
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Ergotherapie
Registratienummer croho	34574
Domein croho	Gezondheidszorg
Oriëntatie opleiding (hbo - wo)	Hbo
Niveau opleiding	Bachelor
Aantal studiepunten	240 EC's
Afstudeerrichtingen	-
Locatie	Amsterdam
Variant	Voltijd
Beoogd lectoraat	Participatie en Omgeving

Instroom studenten:

Instroom studenten	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Omvang propedeusecohort	143	117	97	86	97	108	128
Omvang hoofdfasecohort	86	94	77	68	57	73	79

Studiesucces propedeuse

Studiesucces propedeuse	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Omvang propedeusecohort	143	117	97	86	97	108
Propedeuse behaald na 1 jaar (in % van propedeusecohort)	31,5%	34,2%	38,1%	24,4%	34,0%	40,7%
Propedeuse behaald na 2 jaar (in % van propedeusecohort)	65,0%	66,7%	63,9%	69,8%	75,3%	

Studiesucces hoofdfase

Studiesucces hoofdfase	2004	2005	2006	2007
Omvang hoofdfasecohort	86	94	77	68
Diploma behaald na <=3 jaar (in % van cohort)	65,1%	44,7%	49,4%	55,9%
Diploma behaald na 4 jaar (in % van cohort)	88,4%	90,4%	87,0%	
Diploma behaald na >=5 jaar (in % van cohort)	93,0%	91,5%		

Contacturen en docent-student ratio

Fase	Gemiddeld aantal contacturen per week
Propedeuse	16
Hoofdfase 1	14
Hoofdfase 2 en 3	12

Docent-student ratio
1:30

2. SAMENVATTEND OORDEEL

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De hbo-bacheloropleiding Ergotherapie van de Hogeschool van Amsterdam (HvA) richt zich op een beroepsprofiel dat in landelijk verband regelmatig herzien wordt, voor het laatst in 2010. Uitgaande van het nieuwe in 2010 opgestelde beroepsprofiel maakt de opleiding gebruik van een set van zes competentiegebieden met 41 competenties. Deze zijn afgeleid van de in Europees verband ontwikkelde Tuning competenties. Deze competenties zijn duidelijk beschreven en sluiten aan bij zowel het beroepsprofiel als de eisen van het werkveld, zo constateert het auditteam. Het auditteam is positief over het feit dat deze set competenties in internationaal verband is opgesteld.

De relatie tussen competenties, algemene hbo-kwalificaties en Dublin Descriptoren is door de opleiding op een duidelijke wijze uitgewerkt. Naast de internationale component is de kennis- en onderzoekscomponent in de set competenties opgenomen.

Er zijn frequent contacten met het werkveld die het auditteam als functioneel beoordeelt. Deze contacten dragen ertoe bij dat de opleiding het profiel en de competenties regelmatig tegen het licht houdt: werkveld en opleiding overleggen regelmatig over nieuwe ontwikkelingen binnen het vakgebied en over de implicaties van deze ontwikkelingen voor de ergotherapie-opleidingen. Het auditteam constateert dat de competenties op hbo-niveau zijn.

Overwegende dat de opleiding aansluit bij de landelijk vastgestelde eindkwalificaties en deze op hun beurt de internationale ontwikkelingen in het beroep representeren, dat de opleiding door haar netwerk in het ergotherapeutisch en, breder, het paramedisch werkveld benut voor het actueel houden van de eindkwalificaties en toeziet op het niveau ervan, beoordeelt het panel Standaard 1 als 'voldoende'.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding heeft van de set competenties op een heldere wijze van de leerdoelen afgeleid. Deze leerdoelen zijn gebruikt bij het vaststellen van de inhoud van het curriculum. Het auditteam concludeert dat leerdoelen en curriculum in voldoende mate de competenties en het nieuwe profiel dekken en dat het niveau van doelen en curriculum voldoende is.

Het programma stelt de studenten in staat de competenties op hbo-niveau te verwerven. De door het auditteam bestudeerde structuur en inhoud van het curriculum zijn in orde. De opleiding is gestart met een op onderdelen herzien curriculum dat ten tijde van de audit eerste- en tweedejaars studenten volgden. Ouderejaars in het derde en vierde studiejaar volgden nog het oude curriculum.

Bestudering van de cv's toont aan dat de docenten een voor de opleiding Ergotherapie relevante achtergrond hebben. Uit de gesprekken die het auditteam voerde met docenten van de opleiding én na bestudering van hun cv's, concludeert het auditteam dat de opleiding beschikt over vakbekwame docenten. Er is hierbij, zo blijkt, sprake van een mix van vakinhoudelijke kennis en kennis van de ergotherapeutische beroepspraktijk. Zij realiseren een voor de opleiding samenhangende leeromgeving waarbij sprake is van een telkens in de opleiding terugkerende wisselwerking tussen theorie en praktijk. Studenten en alumni geven tijdens de audit aan tevreden te zijn over het studieprogramma en over de docenten. Dit beeld vindt bevestiging in studentevaluaties.

Het auditteam is van oordeel dat studenten binnen de kaders van het binnen- en buitenschools programma (stage, uitvoeren van opdrachten) voldoende mogelijkheden krijgen om vakspecifieke vaardigheden te oefenen. Gebleken is dat het werkveld hierbij kernvraagstukken

aanlevert. Deze praktijkopdrachten zorgen voor een goede 'kruisbestuiving' tussen opleiding en werkveld. Tevens zorgt de opleiding ervoor dat studenten na afronding van hun opleiding beschikken over de noodzakelijke vakspecifieke kennis en vaardigheden, zoals vastgelegd in het kennisdomein van het vakgebied Ergotherapie. Alumni bevestigen dit beeld: na hun opleiding beschikken zij over de gewenste startkwalificaties om in de beroepspraktijk te kunnen werken.

Gedurende vier studie jaren besteedt de opleiding aandacht aan toegepast onderzoek, zo is het auditteam gebleken. Onderdeel hiervan is de bestudering van relevante wetenschappelijke literatuur. Dit laatste beschouwt het auditteam als essentieel voor de student zodat deze niet alleen in staat is om wetenschappelijke literatuur te lezen maar ook de relevantie ervan voor de eigen praktijk te beoordelen. De te benoemen lector zal bij het verder uitwerken van de onderzoekscomponent een belangrijke rol vervullen.

Het auditteam is van oordeel, na bestudering van de documentatie en na gesprekken met studenten en docenten, dat de opleiding voldoende zicht heeft op de beginsituatie/het instroomniveau van de instromende groep studenten. Het betreft veelal havisten en mbo'ers die voor deze opleiding kiezen. De opleiding heeft zicht op de oorzaken waarom studenten voortijdig de opleiding verlaten.

Studenten en docenten zijn op de hoogte van internationale ontwikkelingen op het vakgebied. Dit gebeurt op verschillende manieren waaronder het (facultatief) volgen van een stage in het buitenland, contacten van docenten met ergotherapeuten en ergotherapeutisch handelen in het buitenland en via het bijwonen van internationale conferenties. Bestudering van de gebruikte literatuur door het auditteam laat zien dat de opleiding naast Nederlandstalige literatuur ook gebruik maakt van Engelstalige literatuur, waaronder een aantal standaardwerken op het vakgebied Ergotherapie.

Het programma is naar de mening van studenten en alumni studeerbaar. Het didactische concept dat de opleiding hanteert, waarbij theorie en praktijk elkaar afwisselen, is naar de mening van het auditteam zeker geschikt voor een praktijk-nabije opleiding als ergotherapie. Het aantal contacturen is naar het oordeel van het auditteam voldoende.

De voorzieningen zijn toereikend. Het auditteam komt tot deze conclusie gelet op de nabijheid van het AMC dat aan de paramedisch opleidingen van de HvA de gelegenheid biedt om gebruik te maken van AMC voorzieningen. De samenwerking met het AMC krijgt verder vorm in de verdere ontwikkeling van het lectoraat Participatie en Omgeving, onder leiding van de nieuwe beoogde lector. Dit geldt ook voor de activiteiten rond *Polifysiek*, de nieuwe buitenpoli waar praktijk en onderwijs samenkomen. Het auditteam verwacht veel van de activiteiten rond deze buitenpoli.

Overwegende dat de opleiding een samenhangende leeromgeving creëert, waarin deskundige docenten een voldoende uitgewerkt programma-ontwerp uitvoeren, waarin studenten voldoende gelegenheid hebben hun beroepskwalificaties tot het gewenste niveau te ontwikkelen, binnen- en buitenschools, en dat de opleiding de studenten die met deficiënties instromen voldoende faciliteert, beoordeelt het panel Standaard 2 als 'voldoende'.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Het auditteam bestudeerde en beoordeelde voorafgaand en tijdens de audit toetsen. Gebleken is dat de opleiding op een overwegend valide en betrouwbare wijze toetst en beoordeelt. De verschillende vormen van de toetsen, waaronder toetsen op het terrein van beroepsvaardigheden (stationstoetsen), theorietoetsen en beroepsopdrachten, zijn van voldoende niveau en sluiten aan bij de competenties, het curriculum en de beoordelingscriteria. Uit de door het auditteam bestudeerde toetsen blijkt dat de opleiding feitenkennis expliciet toetst.

Het auditteam concludeert dat de opleiding Ergotherapie verschillende mechanismen kent om de validiteit en betrouwbaarheid te borgen van toetsen. Zij zet daarvoor het 'vier-ogenbeleid' in bij het opstellen van de toetsen, het toetsen van beroepsvaardigheden en het beoordelen van de stage- en eindproducten. Docenten overleggen regelmatig over de (eigen) beoordeling van de toetsen. Dit leidt er toe, zo concludeert het auditteam, dat de betrouwbaarheid tussen beoordelaars bij het beoordelen van toetsen, stage én eindproducten toeneemt.

Het auditteam heeft eindwerkstukken beoordeeld van de studenten. Gebleken is dat deze het hbo-bachelorniveau representeren. Uit de eindwerkstukken blijkt dat studenten, gebruikmakend van de tijdens de opleiding verworven theoretische kennis en praktische vaardigheden, een antwoord weten te vinden op een onderzoeksvraag uit de beroepspraktijk.

Uit gesprekken van het auditteam met alumni en het werkveld blijkt dat de praktijk tevreden is over afgestudeerden. Een deel van de studenten heeft tijdens de hoofdfase van de studie al zicht op een baan. Twee belangrijke vaststellingen volgens het auditteam.

Overwegende, dat de opleiding een deugdelijk toetsbeleid hanteert en toetsen gebruikt die het hbo-niveau representeren, de beoordeling van de eindwerkstukken adequaat is, de eindwerkstukken zelf relevant zijn voor het werkgebied en qua niveau voldoende én dat het werkveld tevreden is over het niveau van de afgestudeerden, beoordeelt het panel Standaard 3 als 'voldoende'.

Algemene conclusie:

Het auditteam constateert dat de opleiding Ergotherapie er in is geslaagd een paramedische opleiding aan te bieden die in belangrijke mate voldoet aan de wensen van het werkveld en van studenten. Uit de gesprekken die het auditteam voerde is het beeld ontstaan van een opleiding die zich blijft ontwikkelen binnen een sector die de komende jaren belangrijker wordt en waar steeds meer van geëist wordt.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding voldoet aan de hbo-basiskwaliteit en komt daarmee tot het oordeel 'voldoende' voor deze opleiding. Zij toont over de volle breedte voldoende kwaliteit.

Datum: 30 november 2011.

W.L.M. Blomen,
voorzitter

G.W.M.C. Broers,
secretaris

Oordelen per standaard

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor–master) en oriëntatie (hbo–wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

De competenties/eindkwalificaties

Het oorspronkelijke beroepsprofiel waar de opleiding zich op richt, is eind vorige eeuw opgesteld. Nadien is in 2007 op basis van dat beroepsprofiel een set competenties voor Ergotherapie opgesteld. Drie jaar later, in 2010, is het bestaande beroepsprofiel gewijzigd in een nieuw beroepsprofiel opgesteld onder de verantwoordelijkheid van de beoogd lector van de opleiding Ergotherapie van de HvA. Positief is het auditteam over de aanstelling binnen de Amsterdamse opleiding Ergotherapie van één van de auteurs van het nieuwe beroepsprofiel op een leidinggevende positie. Dit is een pluspunt en heeft naar het oordeel van het auditteam zeker een meerwaarde voor de adequate implementatie van de nieuwste vakinhoudelijke inzichten.

In dit beroepsprofiel staan inzichten centraal, die richtinggevend zijn voor de ontwikkeling van het nieuwe curriculum. Nadrukkelijk staat hierin de cliënt centraal, meer specifiek het handelen van de cliënt. Verder is er sprake van het werken van de beginnend beroepsbeoefenaar binnen een fysieke, maatschappelijke en sociale omgeving én van *evidence based* handelen.

Naast betrokkenheid bij het opstellen van dit Nederlandse beroepsprofiel, speelde de opleiding ook een rol bij de ontwikkeling van de Europese *Tuning* competenties (2008).

In het *Tuning* rapport, dat is verschenen in 2008, zijn competenties geformuleerd op zes verschillende competentiegebieden. Het betreft:

- Het kennisdomein Ergotherapie;
- Het ergotherapeutische proces en redeneren;
- Professionele relaties en samenwerking, verantwoordelijkheid naar eigen beroep;
- Professionele autonomie en verantwoordingsbereidheid;
- Het wetenschappelijk onderzoek en de ontwikkeling van het beroep;
- Management en promotie van ergotherapie.

Het auditteam stelt vast dat in het vernieuwde curriculum, dat eerste- en tweedejaars studenten thans volgen, de *Tuning* competenties en het herschreven beroepsprofiel voor de ergotherapeut uit 2010 leidend zijn. Door gebruik te maken van deze zes competentiegebieden, die in Europees verband zijn opgesteld, is de internationale vergelijkbaarheid van de opleidingen Ergotherapie toegenomen. Het auditteam telt 41 competenties die van deze competentiegebieden zijn afgeleid. Eén van de competenties heeft betrekking op het professioneel handelen binnen de gegeven kaders van nationale en internationale richtlijnen, wetgeving en (ethische) beroepscode voor ergotherapeuten (competentie 28). Ook moeten studenten in staat zijn om voor hen relevante Engelstalige literatuur te lezen (competentie 10). Competentiegebieden en competenties beschouwt het auditteam als adequaat, zowel wat breedte als diepgang betreft.

In het 'oude' Ergotherapie curriculum dat derde- en vierdejaarsstudenten volgen, blijkt dat de opleiding nog gebruik maakt van de competentieset uit 2007. Toch besteedt de opleiding ook gedurende deze beide laatste studiejaren aandacht aan nieuwe inzichten in het vakgebied. Concreet betekent dit: aandacht voor het breder wordende perspectief van de cliënt. Daarbij let de beroepsbeoefenaar ergotherapeut niet alleen op de individuele cliënt met zijn beperking(en) maar ook op de cliënt die een handelingsprobleem heeft én de sociale omgeving waarbinnen deze functioneert.

De opleidingscompetenties zijn door de opleiding uitgewerkt in meetbare indicatoren. Ook heeft de opleiding in samenwerking met het werkveld op heldere wijze het startbekwaamheidsniveau voor de competenties beschreven, als concretisering van de Dublin Descriptoren én het internationale *Tuning* kwalificatieraamwerk. Het auditteam constateert dat de competenties voldoen aan de eisen van een hbo-bachelor door de koppeling van de competenties aan de Dublin Descriptoren en het internationaal kwalificatieraamwerk.

Bestudering van de set nieuwe competenties door het auditteam laat zien dat hierbinnen de kenniscomponent aanwezig is. Concreet is het kennisdomein van de ergotherapeut beschreven in zes competenties. De afgestudeerde ergotherapeut beschikt over kennis van en inzicht in de theoretische basis van het beroep, in het bijzonder:

- in de oorsprong van het betekenisvol handelen en de relatie hiervan met gezondheid.
- in het doel van de uitvoering van betekenisvol handelen.
- in de complexe relatie tussen de persoon, de omgeving en betekenisvol handelen.
- in de complexe relatie tussen gezondheid van populaties, sociale cohesie en het recht op betekenisvol handelen in de gemeenschap en de omgeving.

De afgestudeerde fysiotherapeut heeft kennis van en inzicht in de complexe relatie tussen het functioneren, de beperkingen, de omgeving en de gezondheid van de cliënt. Tevens is hij in staat in debat en discussie de ergotherapeutische praktijk te rechtvaardigen op basis van bewijslast en een rationale.

Het auditteam vindt dat de opleiding de relatie Dublin Descriptoren, hbo-kernkwalificaties en de eindtermen goed heeft uitgewerkt en in schemavorm met elkaar in verband heeft gebracht. Een voorbeeld in de wijze waarop de opleiding de eerste Dublin Descriptor, Kennis en inzicht, gekoppeld heeft aan de eindtermen geven wij hierna:

- de ergotherapeut beschikt over theoretische kennis op het terrein van ergotherapie/*occupational science, evidence based practice*, (praktijkgericht) onderzoek, neurologie, kinesiologie / anatomie, (ontwikkelings)psychologie, psychiatrie/pathologie en sociologie. Daarnaast heeft de ergotherapeut de beschikking over een breed arsenaal aan cliënt- en systeemgericht methodisch handelen en theorievorming.

Voor de overige vier Dublin Descriptoren is vergelijkbare uitwerking gemaakt van de eindtermen.

Onderzoek

Als positief beschouwt het auditteam de nadruk binnen de opleiding op het terrein van onderzoek. Onderzoeksvaardigheden vormen een belangrijk element binnen de opleiding. Ook moeten studenten onderzoek, gepubliceerd in vaktijdschriften, kunnen begrijpen en een afweging kunnen maken wat de resultaten betekenen voor hun eigen professioneel handelen. Dit is conform de vier competenties die verwijzen naar wetenschappelijk onderzoek en de ontwikkeling van het beroep Ergotherapie en *Occupational science*. Daarnaast richt de opleiding zich op de grootstedelijke problematiek op het vlak van gezondheid en participatie.

Thema's hierbij zijn bijvoorbeeld: ouderenzorg, sociaal isolement, psychiatrische problematiek en verslavingsgedrag. De opleiding werkt hierbij samen met onderzoekspartners uit de omgeving Amsterdam, waaronder de gemeente Amsterdam, het AMC en verpleeg- en verzorgingstehuizen in de regio. Als een *'unique selling point'* voor de nabije toekomst beschouwt het auditteam het verder uit te werken van deze samenwerkingsverbanden in een specifieke Amsterdamse context.

Ten aanzien van de onderzoekscomponent in de opleiding merkte het auditteam eerder onder deze Standaard al op de opleiding Ergotherapie studenten voorbereidt op het bestuderen van artikelen uit voor de beroepsgroep relevante tijdschriften. In Standaard 2 komen we hier op terug.

Internationale eisen

In de eerste plaats merkt het auditteam op dat de hbo-bacheloropleiding Ergotherapie betrokken is geweest bij het *Tuning* project. In deze rapportage moet daarnaast ook nadrukkelijk gewezen worden op de betrokkenheid van de ergotherapie-opleiding bij het *European Network of Occupational Therapy in Higher Education* (ENOTHE). De opleiding participeert actief in dit netwerk, houdt internationale ontwikkelingen bij en overlegt met andere opleidingen en het werkveld of deze internationale ontwikkelingen terug moeten komen in de eindkwalificaties.

Het auditteam heeft voorafgaand aan de audit de *'Minimum standards of Education in Occupational Therapy'* (opgesteld door de *World Federation of Occupational Therapy*) opgevraagd bij de opleiding. Deze lag tijdens de audit ter inzage en is door het auditteam, hoewel de eisen hier in algemene termen geformuleerd zijn, als relevant beoordeeld voor de opleiding. Deze *minimum standards* zijn terug te vinden in de set eindtermen.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding er voor zorgdraagt dat studenten de kennis en vaardigheden ontwikkelen, die zij nodig hebben om in een internationaal kennisveld te kunnen functioneren. De door studenten verworven kwalificaties zijn internationaal herkenbaar.

Contacten met het werkveld en onderhoud profiel

De opleidingen op het terrein van Ergotherapie beschikken op landelijk niveau over een functioneel netwerk binnen het relevante werkveld, zo stelt het auditteam vast. Er is mede sprake van betrokkenheid van de beroepsgroep bij de vier ergotherapie opleidingen doordat ergotherapeuten zelf hun opleiding hebben gevolgd bij één van de vier hbo-instellingen die Ergotherapie aanbieden.

Werkveld en onderwijs overleggen regelmatig over nieuwe ontwikkelingen in het vakgebied en de implicaties hiervan voor het curriculum. Deze contacten leiden regelmatig tot het tegen het licht houden van de eindtermen. Ontwikkelingen binnen het vakgebied Ergotherapie, bijvoorbeeld zoals gepubliceerd in artikelen, gepresenteerd tijdens *workshops* en dissertaties, vinden zo hun weg naar de opleiding. Met name eindtermen die verwijzen naar vakinhoudelijke aspecten, passen de opleidingen aan in landelijk verband. Inmiddels heeft de opleiding een competentie opgenomen rond diversiteit en cultuur.

De opleiding overlegt regelmatig onder andere met het AMC over aan de opleiding gerelateerde aspecten én over de aansluiting van de opleiding op het wo. Dit acht het auditteam van wezenlijk belang omdat de HvA en het AMC op het terrein van de paramedische disciplines kennis en kunde uitwisselen die implicaties hebben voor de eindtermen en daarmee voor de vakinhoud. Voorafgaand aan de recente curriculumherziening heeft de opleiding met vertegenwoordigers uit het werkveld overleg gevoerd over de competentiegebieden, de nieuwe set competenties, de van deze competenties afgeleide set doelstellingen en over het curriculum.

De relatie met het werkveld wordt in de kritische reflectie van de opleiding Ergotherapie genoemd als één van de drie speerpunten van het Amsterdams Profiel. De opleiding onderhoudt verschillende relaties met het werkveld, zo is het auditteam gebleken tijdens de audit. Er is een 'klankbordgroep stage' om de wisselwerking tussen praktijk en opleiding bij de stages af te stemmen en te verbeteren. Praktijkbegeleiders worden middels cursussen geschoold en uitwisseling met de praktijk vindt tevens plaats op praktijkbegeleiders bijeenkomsten. Stagedocenten van de opleiding hebben een ambassadeursrol naar de stageverlenende instellingen. Het Expertise Centrum Ergotherapie (ECE) fungeert als rangerend platform om relevante opdrachten uit de praktijk te koppelen aan het onderwijs. Ergotherapeuten uit het werkveld geven onderwijs en zijn medebeoordelaar in competentiebeoordelingen en beoordeling van beroepsvaardigheden.

Zoals hiervoor aangegeven, is het betrekken van representanten uit het werkveld recentelijk, in het studiejaar 2010-2011, geïntensiveerd. Het auditteam heeft daarop de opleiding gevraagd haar een verslag te sturen van een bijeenkomst van de opleiding met de Opleidings Advies Raad (OAR). Het auditteam heeft op 17 oktober 2011 een agenda van deze bijeenkomst ontvangen, gedateerd 6 oktober 2011, alsmede een verslag, een reglement en een ledenlijst van de OAR. Deze ledenlijst beoordeelt het auditteam als representatief voor het Ergotherapeutische beroepenveld. Het meegeleverde 'Verslag OAR Ergotherapie' is adequaat. Dat wil zeggen: er is overleg gevoerd over voor de opleiding relevante onderwerpen waaronder: de koers van de HvA, nieuws uit het werkveld en het functioneren van de examencommissie van Ergotherapie. Gebleken is verder dat de opleiding met de leden van de OAR heeft afgesproken dat tijdens iedere toekomstige vergadering één van de leden van de OAR een presentatie geeft over het werkveld. Een goed initiatief. Zo zal tijdens de volgende vergadering, begin 2012, een van de leden een presentatie geven over de eerst lijn en praktijkgericht werken. De OAR komt in het studiejaar 2011/2012 drie keer bijeen.

Het auditteam acht het essentieel dat het werkveld nauw betrokken blijft bij de opleiding. Uit een door het auditteam bestudeerd verslag van een overleg tussen de opleiding en haar opleidingsadviesraad blijkt dat tijdens dit overleg voor de opleiding relevante thema's aan bod komen.

De opleiding heeft regionalisering (binnen de Amsterdamse context) als één van haar speerpunten benoemd. Daarmee kiest de opleiding nadrukkelijk voor eigen/lokale accenten zoals op het terrein van GGZ, diversiteit, grootstedelijke problematiek en projecten met een maatschappelijke karakter zoals het Baarsjesproject. Zij promoot hiermee de ergotherapie en onderscheidt zich van de andere drie ergotherapie opleidingen op dit vakgebied.

Het auditteam merkt verder op dat diversiteit al veel langer een speerpunt is voor deze opleiding, gezien de situering in Amsterdam een begrijpelijke keuze. Hiervoor heeft de opleiding gericht onderwijs ontwikkeld. Het auditteam vindt de rechtstreekse contacten van de opleiding met het regionale beroepenveld van belang omdat de opleiding zo direct zicht houdt op de kwaliteit van haar afgestudeerden en op de aansluiting van de eindkwalificaties op de eisen vanuit het (regionale) werkveld. De opleiding haalt praktijkopdrachten binnen vanuit het werkveld, met stagebegeleiders als ambassadeurs. Concreet kan dit betrekking hebben op opdrachten gericht op participatie of opdrachten met daarin culturele aspecten verwerkt van de bevolkingsgroep waar de ergotherapeut mee te maken krijgt: mag een mannelijke ergotherapeut een vrouwelijke cliënt behandelen? Hoe ga je hier mee om als praktiserend ergotherapeut? Het zijn onder andere dit type vragen waar de HvA opleiding aandacht aan besteedt.

Aansluiting competenties op werkveld

Het auditteam constateert dat de competenties, i.c. de noodzakelijke kennis en vaardigheden in overeenstemming zijn met wat het landelijke én regionale werkveld wensen. Uit de gesprekken tijdens de audit met vertegenwoordigers van het werkveld kwam naar voren dat zij tevreden zijn met de opzet en de inhoud van de opleiding.

Weging en Oordeel

De eindkwalificaties en de daarvan afgeleide doelstellingen kenmerken zich naar het oordeel van het auditteam door een duidelijke beroepsgerichtheid die aansluit op de praktijk én op de diversiteit aan cliënten. Niet alleen op landelijk niveau vindt er bijstelling/herziening plaats van het beroepsprofiel en de eindkwalificaties, maar ook op Europees niveau vindt er discussie plaats over de set eindkwalificaties. Positief is dat de opleiding deze internationale set competenties gebruikt bij de vakinhoudelijke vormgeving.

De relatie tussen competenties, algemene hbo-kwalificaties en Dublin Descriptoren is door de opleiding op een duidelijke wijze uitgewerkt. Naast de internationale component is de kennis- en onderzoekscomponent in de set competenties opgenomen.

De opleiding heeft relaties met het relevante werkveld. Zij houdt haar competentieprofiel naar het oordeel van het auditteam daarbij actueel. Ook vindt het auditteam de relatie die de opleiding heeft met verschillende (para)medische organisaties, waaronder het AMC, waardevol. Op deze wijze is de opleiding in staat om recente wetenschappelijke inzichten op te nemen in het curriculum en kan zij samen met het AMC paramedisch onderzoek uitvoeren. Zowel docenten als studenten profiteren hiervan.

De opleiding onderhoudt tevens nauwe contacten met het ergotherapeutische praktijken in de regio Amsterdam. Zij besteedt aandacht aan problemen uit deze beroepspraktijk waar de student mee te maken krijgt. Dit is niet alleen goed voor studenten die zo voldoende voorbereid aan een stage kunnen beginnen, maar ook voor (begeleidende) docenten die op deze wijze informatie krijgen uit eerste hand over ontwikkelingen in het (regionale) werkveld. Trends afkomstig uit dat werkveld kunnen dan bij een volgende herziening van het competentieprofiel door de Amsterdamse opleiding getoetst worden aan landelijke trends en besproken worden in het landelijk overleg.

Overwegende dat de opleiding aansluit bij de landelijk vastgestelde eindkwalificaties en deze op hun beurt de internationale ontwikkelingen in het beroep representeren, dat de opleiding door haar netwerk in het ergotherapeutisch en, breder, het paramedisch werkveld benut voor het actueel houden van de eindkwalificaties en toeziet op het niveau ervan, beoordeelt het panel Standaard 1 als 'voldoende'.

Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting NVAO: De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Inhoud en vormgeving programma

Inleiding

Het auditteam heeft tijdens de audit uitgebreid gesproken met de ontwikkelaars van het curriculum, met docenten en studenten om een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van de onderwijsleeromgeving. Daarnaast is het leerplan voor de periode 2010-2014 bestudeerd en is het document 'Mapping' ingezien waarin de onderwijshouden van de opleiding beschreven zijn en waarin de kennis en vaardigheden zijn uitgewerkt voor de verschillende studieonderdelen.

Voor deze rapportage is het van belang kort in te gaan op het vernieuwde curriculum. Uit de documentatie en na gesprekken met management, docenten, studenten en onderwijsontwikkelaars is gebleken, dat de opleiding deze vernieuwing gebruikt om het studieprogramma aantrekkelijker en flexibeler te maken en om de relatie met de beroepspraktijk te versterken. Het *evidence based* handelen is in het nieuwe curriculum nadrukkelijker verweven doordat studenten leren voor hen relevante literatuur te lezen en onderzoeksresultaten leren toe te passen. De eerste aanzetten daartoe heeft de opleiding al gedaan door bijvoorbeeld het aanbieden van een EBP-opdracht naast de stage. Het vernieuwde curriculum moet, als het voor de vier studie jaren ontwikkeld is, voldoen aan de eisen die het nieuwe beroepsprofiel uit 2010 aan de toekomstige beroepsbeoefenaar stelt (Hartingsveldt, M. van et. al. Beroepsprofiel Ergotherapeut 2010. Utrecht: Ergotherapie Nederland). Daarnaast is het lectoraat bezig met het meer inbedden van de onderzoeksresultaten in het onderwijs.

Het curriculum

Het auditteam beoordeelt het programma zoals de opleiding dat uitvoert als voldoende. Aandachtspunt blijft, zoals de opleiding zelf aangeeft, het vinden van een evenwicht tussen breedte en diepte van de opleiding. Daarnaast is sprake van een kritische reflectie op het vakgebied vanuit ethisch en sociologisch standpunt en aandacht voor de marktpositie van de ergotherapie (het ondernemerschap). Het auditteam constateert in dit verband, dat de opleiding voortdurend de inhoud van het curriculum tegen het licht houdt. Dit leidt onder andere tot het studieprogramma dat herzien is en dat eerste- en tweedejaars studenten nú volgen en over twee studie jaren alle studenten volgen.

Het (regionale) werkveld participeert bij de uitvoering van het curriculum. Het werkveld biedt studenten de mogelijkheid praktijkervaring te verwerven en daarbij te participeren in projecten, (eenvoudig) onderzoek uit te voeren al dan niet binnen de kaders van een stage en om een afstudeeropdracht uit te voeren.

De ergotherapieopleiding beschikt sinds twee studie jaren over het herziene/vernieuwde curriculum. De eerste- en tweedejaarsstudenten volgen het vernieuwde curriculum. Derde- en vierdejaarsstudenten volgen het oude curriculum.

Over twee jaar biedt de opleiding een volledig herzien curriculum aan met als belangrijkste kenmerken het verder integreren van ergotherapeutische beroepsvraagstukken, het zich richten op studenten met verschillende vooropleidingen en werkervaringen en een verdere intensivering tijdens de propedeuse van de kennismaking van de student met het beroep. Daartoe zijn onder andere twee weken beroepsoriëntatie in de propedeuse opgenomen.

Het auditteam constateert dat de opleiding de modules/studieonderdelen die in de verschillende leerjaren aan bod komen, heeft gekoppeld aan doelstellingen én competenties. Ter illustratie hiervan geven wij het volgende voorbeeld voor het studieonderdeel Kinesiologie 1 uit de propedeuse.

Doelstelling	Competenties
De student kan na het volgen van dit studieonderdeel: een omschrijving geven van het vak kinesiologie; aangeven waar het vak kinesiologie een rol speelt binnen de ergotherapie; de nomenclatuur gebruiken die binnen kinesiologie gebruikt wordt; een eenvoudige kinesiologische analyse uitvoeren waarbij gebruik gemaakt wordt van kennis uit de syndesmologie en myologie.	Bij dit studieonderdeel ligt de nadruk op de volgende competenties: Het kennisdomein van de ergotherapie; Het ergotherapeutisch proces en het professioneel redeneren; De professionele relaties en samenwerken; De professionele autonomie en verantwoordingsbereidheid.

Uit de analyse van het leerplan blijkt, dat de opleiding ergotherapie aan de ontwikkeling van iedere competentie gedurende de vierjarige opleiding aandacht besteedt. De student beheerst daarbij iedere competentie op een steeds hoger niveau.

In het leerplan en in het document 'Mapping' heeft de opleiding niet alleen vermeld aan welke competenties de studenten in een module werken, maar ook wat er concreet per module behandeld wordt. Zo komt er binnen het studieonderdeel Kinesiologie 1 in de propedeuse 'biomechanische analyse in ergotherapeutische situaties' aan bod (de hierna gebruikte termen komen uit het opleidingsprogramma), naast osteologie en syndesmologie, myologie, looppatronen van de onderste extremiteiten en afwijkende looppatronen, kinesiologische analyse van tillen, dragen en zitten, houdings- en bewegingsanalyse, letsel van perifere zenuwen en anatomie *in vivo*.

In het door het auditteam bestudeerde leerplan blijkt dat de competenties die de opleiding hanteert het leerproces van de student sturen. Taken uit de praktijk staan centraal, of zoals de opleiding het zelf schrijft: 'de praktijk dient als krachtige leeromgeving'.

Bij de programmaopbouw is sprake van een toenemende zelfsturing van de student. Anders gezegd, naarmate de student vordert in zijn studie, is deze meer en meer verantwoordelijk voor het leerproces. Gevraagd naar hun tevredenheid over het studieprogramma, in het bijzonder de vakinhoud en de relatie met de praktijk, geven studenten aan dat zij dit als ruim voldoende kwalificeren.

Samenhang in het programma

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding zorgdraagt voor een duidelijke samenhang in het programma. De opleiding heeft om de samenhang te borgen de verschillende studieonderdelen ondergebracht in leerlijnen. Concreet betreft het de integrale leerlijn, de ondersteunende leerlijn en de leerlijn sturing competentieontwikkeling. Een aantal aspecten rond deze drie leerlijnen lichten we er kort uit.

- Als belangrijk beschouwt het auditteam het initiatief van de opleiding om binnen de integrale leerlijn per semester een aantal hoorcolleges rond 'Ergotherapie specialisatie' aan te bieden. Experts verzorgen colleges uit het vakgebied.

Docenten uit het eigen team doceren vervolgens hieraan gerelateerde werkcolleges. Casuïstiek die de opleiding behandelt, heeft betrekking op somatische en psychosociale zorg. Thema's zijn: preventie, ketenzorg en intra- en extramurale zorg alsmede de thuissituatie van de cliënt en maatschappelijke setting.

- De ondersteunende leerlijn, zoals de naam al aangeeft, bestaat uit verschillende theoretische- en praktisch steunvakken. Tot de eerste groep behoren onder andere: psychologie en psychiatrie, sociologie en neurologie. Binnen de praktische steunvakken staan activiteiten centraal die zich richten op de analyse van dagelijkse activiteiten van de cliënt, creatieve probleemoplossing en het gebruik van diverse technieken.
- Bij de leerlijn 'sturing competentieontwikkeling' staat het portfolio van de student centraal, door de opleiding gedefinieerd als 'een zelfgemaakte verzameling van plannen, ideeën en producten (werkstukken, verslagen, video opnamen van eigen handelen in beroepssituaties)'. Het portfolio heeft als voornaamste doel om de ontwikkeling van de student in kaart te brengen. De door het auditteam bestudeerde portfolio's voldoen aan de eisen van een portfolio: de activiteiten van de student zijn duidelijk beschreven, evenals de door hem/haar bereikte leerdoelen, ook zijn onderwerpen beschreven waar de student moeite mee heeft en die nog nadrukkelijk aandacht verdienen, de onderzoeksprojecten waar hij/zij aan deel heeft genomen zijn beschreven.

Kennis en vaardigheden

Het auditteam heeft voorafgaand en tijdens de audit aandacht besteed aan de wijze waarop de opleiding de student in de gelegenheid stelt om zich de noodzakelijke kennis, de 'body of knowledge', eigen te maken. Op de eerste plaats maakt de opleiding gebruik van actuele en relevante literatuur op hbo-bachelor niveau. Een aantal belangrijke standaardwerken op het terrein van ergotherapie maakt deel uit van de verplichte literatuur. Het aantal Engelse boeken op de verplichte literatuurlijst van de opleiding is aan de maat. Concreet maakt de opleiding gebruik van werken zoals het standaardwerk '*Occupational Therapy and mental health*' en het standaardwerk '*Enabling Occupation*' waarin de '*Canadian model of occupational performance and engagement*' centraal staat. Ook lezen studenten artikelen afkomstig uit het Nederlands Tijdschrift voor Ergotherapie en meer gespecialiseerde tijdschriften waaronder het '*American Journal of Occupational Therapy*'. Het auditteam is van oordeel dat de opleiding een afgewogen keuze heeft gemaakt tussen Nederlandstalige- en Engelstalige literatuur.

Studenten krijgen in het binnenschools - en het buitenschools programma (stage, uitvoeren van opdrachten) voldoende mogelijkheden om vakspecifieke vaardigheden, zoals screening, beoordeling, identificering en vaststellen van behoeften en wensen van de cliënt te oefenen. Tevens zorgt de opleiding er voor dat de studenten na afronding van hun opleiding beschikken over de relevante basiskennis, zoals vastgelegd in het kennisdomein van het vakgebied.

Minoren en verdiepingsprogramma

Onderdeel van het studieprogramma zijn de minoren. Studenten van de opleiding Ergotherapie volgen een minor van een half jaar (30 EC). Studenten kiezen een minor binnen of buiten de opleiding/de hogeschool, nationaal of internationaal. De examencommissie moet de keuze van een student voor een minor goedkeuren. Het domein Gezondheid, waartoe Ergotherapie behoort, heeft een eigen aanbod van minoren. Het gaat hierbij onder andere om:

- Arbeid en gezondheid;
- Health Promotion;
- Minor Global Health;
- Minor Digital Health & Wellbeing;
- Inter professional Health promotion and care;
- Minor Ergotherapie & GGZ (Pilot 2011);
- Minor kinderen.

Studenten met wetenschappelijke ambities kunnen een wetenschappelijke doorstroom minor volgen. De doorstroom naar een masteropleiding verloopt hierdoor makkelijker. Tevens bestaat de mogelijkheid formele HvA excellentie- en *honour*strajecten te volgen die dit kalenderjaar van start zijn gegaan. Verschillende studenten hebben inmiddels van deze mogelijkheden gebruik gemaakt.

Ook volgen studenten een verdiepingsprogramma. Centraal hierin staat het handelen van de ergotherapeut binnen een maatschappij context. De student werkt dan gedurende één semester aan een door hem/haar gekozen thema. Voorbeelden hiervan zijn: multiprofessioneel samenwerken, *evidence based* handelen, *occupational justice* en *concepts of occupation*.

Start lectoraat

De opleiding Ergotherapie start een lectoraat met als thema Participatie en Omgeving. In samenwerking met o.a. de Kring OuderenZorg van het AMC, Zorg Intergratie Zuid-Oost, Gezond actief ouder worden en de *Longitudinal Aging Study* Amsterdam onderzoekt de opleiding op welke wijze participatiemogelijkheden van cliënten met chronische aandoeningen behouden blijven of wellicht kunnen verbeteren. Op basis hiervan zijn drie onderzoeksvragen geformuleerd die binnen het lectoraat onderzocht worden. De verbinding tussen het lectoraat en het onderwijs komt tot uitdrukking in het opnemen van de resultaten uit het onderzoek in het curriculum. Het lectoraat selecteert voor de opleiding relevant wetenschappelijk onderzoek.

De (beoogd) lector geeft thans als opleidingsmanager leiding aan de opleiding en neemt deel aan vergaderingen van de curriculumcommissie. Eerder in deze rapportage is aandacht besteed aan de Onderwijs Advies Raad. Het auditteam stelt vast dat de curriculumcommissie agendapunten levert voor bijeenkomsten van de OAR. Omgekeerd levert de OAR input op het terrein van vakinhoud en ontwikkelingen in het werkveld. Daarmee is er sprake van een voldoende uitgebalanceerde informatie uitwisseling tussen de OAR en de curriculumcommissie.

Het auditteam acht het van belang dat de (beoogd) lector het wetenschappelijke geweten van de opleiding vormt. Zij is thans bezig met haar promotieonderzoek en zal binnen één à twee jaar promoveren om dan als lector binnen de opleiding werkzaam te zijn (de HvA stelt als eis dat lectoren gepromoveerd zijn).

De onderzoekscomponent

Het auditteam constateert dat de student al tijdens de propedeuse, semester 1, bij het thema 'Ergotherapie en professioneel redeneren' de meerwaarde leert kennen van relevante literatuur en hiermee leert om gaan. Deze literatuur gebruiken studenten vervolgens bij de beroepsopdrachten. Ook leren zij dan de eerste aanzetten tot professioneel redeneren om dit vervolgens 'globaal' te passen rondom casuïstiek met een focus op biomedisch en biosociaal perspectief. Vervolgens leert de student onderzoeksgegevens te gebruiken.

In de hoofdfase is de competentie rond wetenschappelijk onderzoek en de ontwikkeling van het beroep ergotherapie één van de centrale competenties. Daarmee is duidelijk dat de opleiding er voor gekozen heeft om onderzoek tijdens de studie zoveel mogelijk in de onderwijsactiviteiten te integreren en te laten terugkomen in de beroepsopdrachten. Het auditteam vindt het terecht dat de opleiding onderzoek niet zozeer als aparte entiteit behandelt maar verwerkt als één van de rode draden in het curriculum.

Het is van belang hier op te merken, en tijdens de audit is dit expliciet besproken, dat de opleiding zich niet ten doel stelt om bij alle studenten in gelijke mate onderzoeksvaardigheden te ontwikkelen. Nadrukkelijk stelt de opleiding wél dat zij studenten voorbereidt op het kunnen evalueren van wetenschappelijke publicaties en het gebruiken van wetenschappelijke kennis in de beroepspraktijk. Letterlijk zegt de opleiding hierover dat zij studenten voorbereidt op de uitdaging om wetenschappelijke kennis in het beroepenveld te implementeren.

Studenten die al vroeg tijdens de opleiding interesse hebben in de onderzoekskant van het vakgebied en een doorstroom naar een wetenschappelijk master ambiëren, krijgen al in een vroeg stadium de gelegenheid om hun competenties in deze richting te ontwikkelen.

Interactie met de beroepspraktijk

Inleiding

De opleiding Ergotherapie is in feite alleen goed uitvoerbaar indien de opleiding beschikt over een goede band met het werkveld en studenten tijdens hun opleiding de gelegenheid krijgen om kennis te maken met die praktijk. De opleiding heeft inmiddels een uitgebreid netwerk opgebouwd, waaraan zowel docenten van de opleiding als studenten hebben bijgedragen.

De opleiding draagt er zorg voor, dat de studenten voldoende gelegenheid hebben de vereiste competenties te verwerven. Zo creëert de opleiding binnen de hogeschool (door te oefenen met simulatiecliënten) en daarbuiten (via stages) mogelijkheden voor studenten om uitgebreid hun vaardigheden te oefenen. Al vroeg in de opleiding, in het eerste semester, staan beroepsvaardigheden op het programma. Hierbij verwerven studenten (basis)vaardigheden gericht op het observeren, analyseren, uitvoeren, begeleiden en trainen van cliënten.

Beroepsopdrachten

De opleiding maakt gebruik van beroepsopdrachten. Dit zijn voorgestructureerde opdrachten per semester, die de opleiding ieder jaar aanpast aan ontwikkelingen in het vakgebied. De beroepspraktijk kan deze aanleveren, al dan niet op verzoek van de opleiding. Op de uitvoering van de opdracht krijgen studenten feedback tijdens werkcolleges, waarna zij de eindversie schrijven die de kerndocent beoordeelt op: de kwaliteit van het geleverde product en de onderbouwing van het resultaat door de student, daarbij gebruikmakend van zijn ergotherapeutische kennis en ondersteunende vakken uit de medische- en sociale wetenschappen. Deze kerndocent, in de propedeuse tevens studieloopbaanbegeleider, verzorgt verder de begeleiding van de student en ondersteunt de student bij het maken van het portfolio en bij het voorbereiden op de competentiebeoordelingen.

Docenten bepalen bij het opstellen van de beroepsopdrachten aan welke competenties de student bij een beroepsopdracht werkt. Indien, bijvoorbeeld, de te ontwikkelen competentie betrekking heeft op goed kunnen luisteren en helder kunnen formuleren, dan zal dit ook centraal staan bij de beroepsopdracht. De student moet door gericht vragen te stellen aan de cliënt en door goed te luisteren een (voorlopige) diagnose kunnen formuleren.

Het auditteam is gebleken dat de interactie met de praktijk twee kanten uit werkt. Zo heeft de opleiding contacten met het werkveld, maar biedt zij, omgekeerd, het werkveld ook de gelegenheid een kijkje te nemen in de keuken van de opleiding. Het eerste ligt voor de hand en hierover is reeds eerder in deze rapportage bericht. Om kort te gaan: het werkveld is nadrukkelijk vertegenwoordigd binnen de opleiding en is er een klankbordgroep van praktijkvertegenwoordigers ter ondersteuning van de beleidsontwikkeling op het terrein van stages. Daarnaast heeft de praktijk via de website toegang tot afstudeerprojecten van de opleiding.

Al vroeg in de opleiding krijgen studenten de gelegenheid opdrachten (de beroepsopdrachten) uit te voeren die verband houden met de beroepspraktijk. Jaarlijks brengt een groot aantal ergotherapeuten uit de regio relevante vraagstukken in die veelal cliënt gerelateerd zijn.

Tijdens stages voeren studenten een opdracht uit waarbij zij een aan de praktijk ontleend probleem dienen uit te werken. De opleiding stelt duidelijke eisen aan de stageplek. De student moet er zijn ergotherapeutische competenties kunnen ontwikkelen.

De student, die de stageplek zelf kan uitzoeken, moet kunnen beargumenteren welke competenties hij wil bereiken tijdens de stage. In overleg met de stagegever, in de regel een ergotherapeut, bespreekt hij de haalbaarheid van de competenties binnen de gekozen stage.

Tenslotte is van belang hier te wijzen op het Expertisecentrum Ergotherapie (ECE) en de onlangs geopende buitenpoli waarvan de naam Polifysiek de buitengevel van het gebouw siert. Het ECE levert een bijdrage aan de relatie met de beroepspraktijk. Vanuit de ergotherapie worden praktijkgerichte onderzoeksvragen ingebracht waarna het ECE er voor zorgt dat deze vragen in het onderwijs terechtkomen. Vervolgens pakken studenten deze op binnen de kaders van, bijvoorbeeld, de beroepsopdrachten. Wat betreft de buitenpoli gebruikt de opleiding deze om studenten (en docenten) de gelegenheid te bieden om letterlijk dicht bij de opleiding onderzoek te kunnen uitvoeren en voor praktijkervaring van docenten en studenten. Studenten geven tijdens de audit aan dat zij tevreden zijn over de aansluiting van de opleiding op hun stageplaats. De theoretische kennis en vaardigheden uit de opleiding komen zij in de praktijk op de stageplek tegen en kunnen zij daar toepassen.

Internationalisering

Het auditteam constateert, dat de opleiding op verschillende manieren zorgt dat studenten en docenten op de hoogte zijn van internationale ontwikkelingen. In het oog springt hierbij de deelname van de opleiding aan de ENOTHE projecten (European Network of Occupational Therapy in Higher Education). Dit zijn projecten op het terrein van ergotherapie die in internationaal verband worden uitgevoerd.

Studenten kunnen kiezen voor een internationale minor of lopen stage in het buitenland. De opleiding maakt deel uit van een Europees netwerk van ergotherapie opleidingen. Binnen dit netwerk zijn er voor de studenten mogelijkheden om programmaonderdelen, projecten of stages in het buitenland te volgen. Ongeveer 10 procent van de studenten maakt hier gebruik van. Ook is de opleiding betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van een *European Master of Science in Occupational Therapy*.

Onder deze Standaard is er al op gewezen dat de opleiding gebruik maakt van anderstalige, met name Engelstalige, literatuur. De opleiding geeft verder buitenlandse studenten de gelegenheid specifieke modules of een afstudeerproject te volgen. Zij kunnen de minor International Health Promotion volgen. Een beperkt aantal buitenlandse studenten maakt hiervan gebruik. De opleiding maakt gebruik van Nederlandse- en internationale gastsprekers. Daarnaast is de regio Amsterdam een *melting pot* van culturen waarbij studenten vroeg of laat in aanraking komen met anderstalige cliënten.

Aansluiting op de vooropleiding

In de Onderwijs- en Examenregeling geeft de opleiding een opsomming van vooropleidingen waarvan de afgestudeerden direct toelaatbaar zijn tot de opleiding: mbo'ers, havisten en vwo'ers. Studenten geven aan tevreden te zijn over de aansluiting van de opleiding op hun vooropleiding. Wel is er verschil tussen mbo-instromers en vwo'ers. Laatstgenoemde groep studenten leren over het algemeen gemakkelijk, i.c. zij hebben minder moeite met de theorie component van de opleiding. Omgekeerd zijn mbo'ers juist weer praktischer ingesteld, hetgeen bij een opleiding als Ergotherapie zijn voordelen heeft. De opleiding laat de verschillende groepen instromende studenten zoveel mogelijk van elkaar leren.

De opleiding zet studenten en docenten in als 'ambassadeurs'. Door hun inzet bij voorlichtings- en wervingsactiviteiten moet het aantal instromende studenten toenemen (dit is naar de mening van het auditteam een belangrijk punt) om onder andere tegemoet te komen aan de vraag vanuit de arbeidsmarkt. Daarnaast neemt de opleiding een aantal andere maatregelen om de instroom te vergroten waaronder de aansluiting op het HvA-UvA oriëntatiejaar en het flexibiliseren van de opleiding zodat bijvoorbeeld studeren op maat mogelijk is.

Voor studenten die de propedeuse Ergotherapie behaald hebben, is het mogelijk om over te stappen naar een andere opleiding in het domein Gezondheidszorg. Verzoeken voor vrijstelling en verkorting van de opleiding behandelt de examencommissie.

De studenten die het auditteam sprak, vonden de opleiding pittig, maar over het algemeen wel te doen. Sommige onderdelen, zoals de meer theoretische component van de opleiding, zijn vrij zwaar. Overigens, zo constateert het auditteam in dit verband, is de zwaarte van de verschillende studieonderdelen mede afhankelijk van het gemak waarmee studenten leren, m.a.w. van meer persoonsgebonden kenmerken.

Studeerbaarheid

De lesstof is omvangrijk, vooral de eerste beide studiejaar. Studenten geven aan dat zij goed moeten plannen waarbij ze gemiddeld 30-35 uur per week aan hun studie besteden. De opleiding zou meer aandacht kunnen besteden aan de persoonlijkheidskenmerken van de studenten om zo te proberen de uitval terug te dringen en studenten een realistisch beeld van de opleidingseisen te schetsen.

Het uitvalpercentage in het eerste- en tweede studiejaar (zie de 'Basisgegevens' eerder in dit rapport) ligt tussen een kwart en een derde van de instromende populatie. Studenten verlaten de opleiding voortijdig omdat deze onvoldoende aansluit bij hun interesse of na een negatief bindend studieadvies. Studenten die te weinig studiepunten behalen krijgen een bindend negatief studieadvies. In dit verband merkt de opleiding op dat zij de propedeuse ziet als een selecterende en oriënterende fase van de studie. Dan moet blijken of het beroep van ergotherapeut past bij de student, onder andere via de beroepsoriëntatie. Ook merkt zij op dat de door haar gepresenteerde cijfers volledige uitvalcijfers zijn, ook van studenten die veranderen van opleiding en/of instelling.

Wat betreft de studiebegeleiding is het auditteam gebleken dat individuele begeleidingsgesprekken door studieloopbaanbegeleiders deel uit maken van de studeerbaarheid van de opleiding. Zo krijgen studenten gelegenheid om met hun studieloopbaanbegeleider de studievorderingen te bespreken. Studenten laten weten hierover tevreden te zijn en naar het oordeel van het auditteam heeft de opleiding dit ook op een praktische wijze georganiseerd. Om verder aan te sluiten bij de verschillende leerstijlen van studenten en om de binding van studenten met de opleiding te vergroten, biedt de opleiding naast de reguliere studieloopbaanbegeleiding ook 'studievaardigheden op maat' aan. Dit is een door studenten opgezet coaching traject waarbij de mentor een ouderejaars student is.

Contacturen

Het auditteam constateert, dat de opleiding het eerste studiejaar een gemiddeld aantal contacturen kent van 16, in het tweede studiejaar zijn dit 14 en in het derde en vierde studiejaar 12. Het aantal contacturen is voldoende voor de studenten om het programma te kunnen volgen en de competenties te ontwikkelen, zo blijkt uit studenttevredenheidsonderzoek en uit de gesprekken van het auditteam met studenten. De studenten die het auditteam sprak, waren verder tevreden over de beschikbaarheid van de docenten en de aandacht die zij van hen kregen.

Docenten

Kwantiteit docenten

De opleiding beschikt over 21 docenten waarvan er 14 een masterachtergrond hebben. Drie docenten zijn nog werkzaam in de praktijk en op twee docenten na beschikken alle docenten over een didactische aantekening. Het auditteam constateert, dat de opleiding er voor zorgt, dat de docenten voldoende zijn gekwalificeerd. Zo beschikken zij over een achtergrond als arts, gezondheidswetenschapper, *MSc Occupational Therapy* of een *MSc Paramedische Zorg*.

Twee docenten zijn bezig met een promotieonderzoek en nemen tevens deel aan de kenniskring. Het auditteam acht het van belang dat de opleiding actief stimuleert dat docenten promoveren, hetgeen het niveau van de opleiding ten goede komt en onderzoekservaring binnen de opleiding genereert. Zowel de docenten als de studenten profiteren daar dan van.

Kwaliteit docenten

Uit de cv's en overzichtslijsten van de inzetbaarheid van docenten blijkt, dat zij elkaar aanvullen en versterken in hun vakkennis en expertise. Zij zijn werkzaam geweest als trainer of coach, hadden/hebben een eigen praktijk of verricht(t)en onderzoek aan een universiteit. Zij verzorgen vanuit die uiteenlopende invalshoeken de verschillende studieonderdelen.

De docenten beschikken over een breed palet aan kennis en ervaring, hetgeen er voor zorgt dat er sprake is van een verbinding met het werkveld. Concreet zijn er, zoals blijkt uit de cv's en een overzicht van contacten van ergotherapedocenten in het maatschappelijk werkveld, onder andere contacten met: het AMC 'de Meren', ELA Eerste Lijn Amsterdam, ETP-NET Eerstelijns ergotherapie voor mensen met psychische problemen, GGZ Valeriuskliniek, regionaal geriatrie netwerk Kring Ouderenzorg AMC, en de *International Union Public Health Promotion and Health Education*. Uit de cv's is afleidbaar dat de docenten beschikken over een werkverleden dat relevant is voor de opleiding. Zij zijn in het verleden werkzaam geweest als, bijvoorbeeld, ergotherapeut in een verpleeghuis of als (waarnemend) hoofd ergotherapie om vervolgens over te stappen naar het onderwijs.

Het aantal docenten met een volledige aanstelling (1 fte) is beperkt: twee docenten hebben een volledige aanstelling. De meeste docenten werken in deeltijd op basis van aan 0.6 of 0.8 fte aanstelling. Binnen de opleiding maakt men een onderscheid tussen kern- en vakdocenten. Eerstgenoemde groep is verantwoordelijk voor het onderwijs in een semester en de begeleiding van studenten. De opleiding zet vakdocenten in op basis van hun specifieke kennis.

De kwaliteit van het team docenten borgt de opleiding door de eerder genoemde 'vlootshouw', een strategische meerjarige personeelsplanning en een jaarlijkse gesprekscyclus waar een functioneringsgesprek deel van uit maakt (zie hierna). Docenten houden hun eigen vakkennis en de ontwikkelingen op hun vakgebied bij. Binnen de teambijeenkomsten, bijeenkomsten rondom een bepaald specialisme maar ook in informeel contact delen docenten kennis en ervaringen met elkaar, zo geven zij aan tijdens de audit. Ontwikkelingen in het (regionale) werkveld komen veelal via docenten in de opleiding terecht waar zij vervolgens zowel formeel als informeel besproken worden.

Van belang vindt het auditteam dat docenten gelegenheid krijgen om zich regelmatig bij te laten scholen. In een convenant zijn ambities geformuleerd om 'excellentie in het docentekorps te stimuleren' zoals de opleiding zelf schrijft. De opleiding ondersteunt docenten in het opbouwen en onderhouden van hun netwerk en vakkennis. Jaarlijks organiseert de opleiding studiedagen waar marktpartijen en de opleiding elkaar informeren over ontwikkeling in het vakgebied/beroepenveld. Uit de gesprekken en uit de cv's van docenten is af te leiden dat zij zich de afgelopen jaren ruimschoots hebben laten bijscholen. Als voorbeelden noemen wij het volgen van een module *Qualitative Research* binnen het AMC, het volgen van een in-company training op het terrein van 'constraint-induced movement therapy', *Neurodevelopmental treatment*, *Enabling occupation in action* en het volgen van cursussen op het terrein van directieve therapie, Health counseling en adviesvaardigheden. Docenten die langer in dienst zijn dan twee jaar (en dat geldt voor de meeste docenten) zijn in het bezit van een didactische aantekening.

Eerder in deze rapportage is beschreven, dat het uitvoeren van onderzoek deel uit maakt van de opleiding. Een aantal docenten heeft onderzoekservaring. Voor de begeleiding van de studenten bij het uitvoeren van onderzoek acht het auditteam dit essentieel.

Deze docenten begeleiden studenten bij het opstarten en uitvoeren van onderzoek en bij het schrijven van hun eindwerkstuk.

Praktijkervaring docenten

Het auditteam heeft tijdens de gesprekken met docenten en studenten aandacht besteed aan de relatie docent-praktijk. Gebleken is, en dit is eerder naar voren gekomen in een 'vlootstouw' binnen de opleiding, dat docenten actief participeren in commissies en werkgroepen van de beroepsvereniging. Ook maken zij deel uit van netwerken en hebben zij zitting in de redactiecommissie van een voor de opleiding relevant tijdschrift. Tenslotte werken zij samen met praktijkvertegenwoordigers t.b.v. beroeps- en onderwijsontwikkeling en participeren zij in ENOTHE.

Tevredenheid docenten

In het medewerker tevredenheidsonderzoek blijkt dat veruit de meeste docenten recent een functioneringsgesprek heeft gehad en iets meer dan de helft een beoordelingsgesprek. Op een vijfpuntsschaal beoordelen docenten hun werk en de werkomstandigheden met een 3.7. In dit verband merkt het auditteam op dat de tevredenheid van medewerkers een dalende lijn laat zien. De tevredenheid over het management, zo geeft de opleiding aan is gedaald van 3.5 in 2008 naar 3.1 in 2010 (op een vijfpuntsschaal). Ook de tevredenheid over het gevoerde beleid neemt af in beide jaren van 4.0 naar 3.6. Als verklaring voor deze dalende scores noemt de opleiding de managementwisselingen de afgelopen jaren en de werkdruk die de curriculumherziening met zich meebrengt. Voor de implementatie van het vernieuwde curriculum biedt de opleiding aan docenten een scholing op maat aan. De opleiding verwacht overigens dat met de opleidingsmanager en beleid gericht op teamontwikkeling de tevredenheid onder medewerkers zal toenemen.

Tevredenheid studenten over docenten

Studenten zijn tevreden over hun docenten, zo blijkt uit de verschillende evaluaties en uit het gesprek met de studenten en alumni tijdens de audit. Met name hun tevredenheid over de vakdeskundigheid van de docenten en hun kennis van het werkveld waarderen student.

Onderwijsvoorzieningen

Het auditteam heeft tijdens de audit geconstateerd dat de voorzieningen, waar de opleiding gebruik van kan maken, in orde zijn. Het auditteam vindt de trainingsruimten voor studenten toereikend voor de opleiding. Hier kunnen studenten werken met cliënten, eventueel onder begeleiding van een docent. Studenten kunnen verder gebruik maken van een open studielandschap. In totaal zijn er zo'n 170, en daarmee voldoende, werkplekken.

De bibliotheek/mediatheek beschikt over de voor de opleiding relevante tijdschriften en boeken die studenten zowel fysiek als digitaal kunnen raadplegen. Via de digitale mediatheek biedt de opleiding aan studenten het Portaal gezondheidszorg aan. Studenten hebben toegang tot voor hen relevante internationale tijdschriften waaronder: *The American Journal of Occupational Therapy*, *Canadian Journal of Occupational Therapy* en het *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*. In de *portal* is verder geselecteerde informatie over ergotherapie per onderwijsblok of semester opgenomen. De digitale mediatheek (met thuistoegang) biedt studenten de mogelijkheid om voor hen relevante databanken in te zien waaronder PubMed en *Cochrane Library*, programma's zoals Ergovaardig on line en het anatomieprogramma *Visible Body*.

Beroepsopdrachten zijn voor studenten digitaal beschikbaar via de publicatieservice van de mediatheek. Wij merken nog op dat studenten gratis gebruik kunnen maken van alle HvA-mediatheekvestigingen en alle bibliotheken van de Universiteit van Amsterdam.

Informatievoorziening over de opleiding vinden studenten terug in de studiegids.

Bij iedere onderwijseenheid krijgen studenten een handleiding waarin zij uitgebreide informatie aantreffen over een studieonderdeel. Via intranet krijgen studenten toegang tot de digitale voorzieningen van de opleiding. Hiertoe behoren studieresultaten, de elektronische leeromgeving en het digitale portfolio.

Weging en Oordeel

Voor het auditteam is de kenniscomponent zowel in het programma als tijdens de gesprekken met studenten en het werkveld/alumni voldoende zichtbaar geworden. Het auditteam beoordeelt de vertaling van de beoogde eindkwalificaties naar het curriculum met daarbij een nadrukkelijk aanwezige kenniscomponent én de gelegenheid voor de student om deze kennis in de praktijk toe te passen/te toetsen als adequaat.

Het auditteam beoordeelt de leeromgeving van de student als samenhangend én inspirerend omdat er sprake is van:

- een programma-opbouw met daarin te onderscheiden kennis- én vaardigheidslijnen.
- een samenhang tussen de verschillende delen van een studieonderdeel, doordat de projecten, colleges en opdrachten op elkaar aansluiten.
- een voldoende uitgewerkt programma-ontwerp en een samenwerkend team dat er op gericht is om gezamenlijk deze opleiding zo optimaal mogelijk uit te voeren.

Het auditteam beoordeelt het als positief dat de opleiding het ontwikkelen en het uitvoeren van inspirerend onderwijs als één van haar kerntaken beschouwt, waarbij haar docenten fungeren als een rolmodel. Er is sprake van een docententeam dat vak kennis en praktijkervaring in voldoende mate combineert. Belangrijk vindt het auditteam in dit verband de mening van studenten en alumni over het docententeam: zij oordelen positief. Het auditteam merkt op dat de werkdruk een punt van aandacht is voor het management. Sturing hierop is wel noodzakelijk. De werving van nieuwe docenten door de opleiding in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd van 'zittende' docenten is eveneens een aandachtspunt voor de opleiding de komende jaren.

De gemaakte keuzes door de opleiding ten aanzien van de instroom blijken in de gesprekken tijdens de audit doordacht en verantwoord. Studenten en alumni oordelen positief over de aansluiting van hun vooropleiding op de opleiding Ergotherapie.

Wat betreft de onderzoekscomponent en de verdere uitbreiding van de contacten met het werkveld verwacht het auditteam veel van de initiatieven van de beoogd lector. Met het oog op de (nabije) toekomst is dit naar de mening van het auditteam een positief ontwikkelingsgericht aspect waar studenten en docenten van kunnen profiteren.

De voorzieningen zijn van een voldoende niveau. In de mediatheek zijn de voor deze opleiding relevante tijdschriften en boeken aanwezig.

Overwegende dat de opleiding een samenhangende leeromgeving creëert, waarin deskundige docenten een voldoende uitgewerkt programma-ontwerp uitvoeren, waarin studenten voldoende gelegenheid hebben hun beroepskwalificaties tot het gewenste niveau te ontwikkelen, binnen- en buitenschools, en dat de opleiding de studenten die met deficiënties instromen voldoende faciliteert, beoordeelt het panel Standaard 2 als 'voldoende'.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Toetsen en beoordelen

Van belang is op te merken dat de opleiding ieder studieonderdeel afsluit met een summatieve beoordeling (de opleiding beoordeelt hierbij of een student voldoet aan de vooraf geformuleerde eisen)) en tussentijds gebruik maakt van formatieve toetsen zoals zelfevaluaties en *peer* assessment.

De opleiding maakt gebruik van theorietoetsen, toetsen beroepsvaardigheid, stage beoordeling en de beoordeling van het eindproject. Het auditteam heeft voorafgaand aan en tijdens de audit toetsen bestudeerd alsmede de bijbehorende antwoordvellen. Het betreft zowel meerkeuze toetsen als open vragen. De door het auditteam bestudeerde theorietoetsen zijn van voldoende niveau. De spreiding van de vragen over de lesstof is voldoende evenals de diepgang van de vragen. Studenten bevestigen tijdens de audit dit beeld (spreiding en diepgang) van het auditteam over de toetsen.

Kennis- en vaardigheidstoetsen richten zich op de toetsing van door de opleiding geformuleerde leerdoelen. Ter illustratie hiervan geven wij een voorbeeld van door het auditteam bestudeerde kennistoets. De toets *Neurologie Deel 2* bevat tien *multiple choice* vragen en drie open vragen. De *multiple choice* vragen hebben onder andere betrekking op feitenkennis rond thema's als trombose, hersenembolie, diabetes en atherosclerose. De open vragen hebben betrekking op meer brede onderwerpen waaronder: de diabetische voet, een casusbeschrijving en angina pectoris. De antwoorden van studenten op open vragen zijn uitvoeriger, waarbij zij hun vakinhoudelijke kennis, hun vaardigheden en hun kennis van de praktijk in het antwoord dienen te combineren.

Voor de toetsing en de beoordeling van meer generieke doelen gebruikt de opleiding vooral integrale opdrachten die aansluiten op beroepsvraagstukken, stages en reflectieverslagen van studenten. Voor de opleiding vormen toetsen een onlosmakelijk onderdeel van het kwaliteitszorgsysteem. De opleiding toetst niet alleen om de kennis en vaardigheden van de student te toetsen, maar beschouwt toetsen tevens als een check voor de kwaliteit van haar onderwijs.

Wij merken op dat de opleiding de ergotherapeutische vaardigheden van een student toetst en daar bij gebruik maakt van zg. stationstoetsen. Een station is een ruimte waarin een student bij een simulatiepatiënt een beschreven vaardigheid moet demonstreren. Per toets-sessie doorloopt een student een aantal stations die zeer gevarieerd kunnen zijn. Eén beoordelaar geeft een oordeel, daarbij gebruikmakend van een gestandaardiseerd protocol. De opleiding maakt hierbij overigens óók gebruik van externe beoordelaars die vooraf zijn getraind. Als illustratie van een stationstoets citeren wij het volgende voorbeeld:

Opdracht: introduceer het activiteitenprofiel en geef zodanige instructie dat de cliënt de lijst thuis kan gaan invullen. Zorg ook voor duidelijkheid over het vervolg. Gebruik hiervoor de inhoudelijke analyse.

Setting: je bent een ergotherapeut met een zelfstandige praktijk. De patiënt woont thuis en komt naar jou voor deze afspraak.

Casusbeschrijving: deze cliënt heeft al enige jaren reumatoïde artritis. Door problemen in de knieën loopt hij met een elleboogkruk rechts voor wat extra ondersteuning. De laatste tijd heeft hij steeds vaker pijn in met name handen en polsen na verschillende activiteiten.

Benodigdheden: tafel met twee stoelen zonder en één met armleuningen, handelingsprofiel en activiteitenprofiel, intranet, de elleboogkruk rechts.

Vatten we de verschillende toetsen die de opleiding gebruikt samen, dan ontstaat het volgende overzicht in schemavorm:

leerlijn	toetsvorm	beoordeling
Werken aan beroepsopdrachten: Professioneel redeneren	Beroepsproducten Procesbeschrijving presentaties	Groep en individu
	casustoets	Individueel
Beroepsvaardigheden	stationstoetsen	Individueel
Stage/praktijk	Stage opdrachten	Individueel
	afstudeeropdrachten	Groep en individu
Werken aan de <i>body of knowledge</i> en basisvaardigheden	essay	Individueel
	kennistoets	Individueel
	vaardigheidstoets	Individueel
Reflectie op (studie) loopbaanontwikkeling	reflectieopdrachten	Individueel
	portfolio	Individueel
	profielingsopdrachten	Groep en individu

Studenten beoordelen ook elkaar: de opleiding geeft aan 'een grote leerfunctie' toe te kennen aan het onderling beoordelen door studenten van elkaars producten. Het is overigens uiteindelijk de docent die daarbij het definitieve oordeel geeft. Tijdens de eerste twee studiejaar beoordelen studenten elkaars samenwerkingsvaardigheden, geven zij elkaar feedback bij de toetsing van beroepsvraagstukken en geven zij feedback op het portfolio. Tijdens stageperiodes is er sprake van intervisie en maakt de opleiding een start met intercollegiale toetsing.

Positief is het auditteam over het oordeel dat de student tijdens de opleiding over zichzelf moet vormen. Achtergrond hiervan is dat de opleiding het wenselijk vindt dat iedere student zicht heeft op de eigen ambities, de eigen leer- en werkstijl en de eigen ontwikkeling. Vervolgens kan de student tegen deze achtergrond de eigen vooruitgang beoordelen. Dit sluit goed aan bij het portfolio.

Borging validiteit en betrouwbaarheid

Het auditteam is op basis van eigen waarneming van oordeel dat de toetsen en opdrachten valide en betrouwbaar zijn. Binnen de opleiding maakt men gebruik van een toetsdraaiboek. Hieruit blijkt dat bij het opstellen van toetsen ten minste twee docenten van de opleiding betrokken zijn. Zij lezen en amenderen elkaars vragen én antwoorden. Na afname van een toets evalueert de opleiding deze waarbij men gebruik kan maken van een analyseprogramma. De uitkomsten van de evaluatie gebruikt de opleiding om de formulering van vragen te verbeteren.

In de studiehandleidingen staan de beoordelingscriteria vermeld, zodat helder is waaraan de student moet voldoen. De studenten zijn hier tevreden over. Wanneer zij criteria niet helder genoeg vinden, melden zij dit waarna de opleiding ervoor zorgt dat er verbetering komt in de beschrijving.

Tijdens de audit is gebleken, dat betrouwbaarheid van de beoordeling binnen de opleiding voldoende aandacht krijgt. Betrokken docenten bespreken de uitkomsten van toetsen en de beoordelingen met elkaar.

Over het afstuderen overleggen de begeleidende docenten eveneens met elkaar, zowel binnen formele als in informele settings. Aspecten die hierbij aan de orde komen zijn: de frequentie en intensiteit van de begeleiding van studenten, de weging van de verschillende beoordelingscriteria en de cesuur in de beoordeling. De opleiding en een vertegenwoordiger van het werkveld beoordelen, in onderling overleg, het afstudeerwerkstuk. De werkveldvertegenwoordiger is in de regel een praktiserend ergotherapeut bij wie het onderzoek is uitgevoerd dat aan de basis ligt van het eindwerkstuk.

Beoordeling stage

Ook de beoordeling van de stage krijgt binnen de opleiding nadrukkelijk aandacht. De opleiding beschikt inmiddels over voldoende ervaring met de samenwerking tussen opleiding en werkveld over de wijze van beoordeling. De opleiding draagt daarbij zorg voor de inzet van stage-docenten, die verschillende stageadressen bezoeken. Voor competentiebeoordelingen en de beoordeling van beroepsvaardigheden zet de opleiding ook externe assessoren in. Dit zijn altijd gediplomeerde ergotherapeuten die beschikken over ruime ervaring in het werkveld. Zij beoordelen studenten tijdens de stage en aan het eind van de stageperiode en worden hierin geschoold tijdens een praktijkbegeleiderscursus die de opleiding hen aanbiedt.

Het afstuderen

Het eindniveau van de opleiding berust op twee pijlers: de stage en het eindproject. Binnen deze onderdelen toetst de opleiding of de student alle competenties op het eindniveau beheerst en startbekwaam is.

Tijdens de stage beoordeelt de opleiding in samenspraak met de begeleider vanuit de praktijk, in de regel een praktiserend ergotherapeut, hoe de student functioneert in de praktijk. Daarvoor moet de student stageopdrachten uitvoeren en een verslag schrijven over het eigen functioneren (reflectie op zijn niveau van competentiebeheersing) op de stageplek. De praktijkbegeleider scoort de ontwikkeling van de beroepscompetenties op basis van een gedetailleerde beoordelingslijst die direct is gerelateerd aan de competenties. Deze beoordeelt vooral of de *standards of good practice*, zoals de beroepsgroep deze formuleert, voldoende zichtbaar zijn. Concreet betekent de stage voor de student dat deze aan het eind van de stageperiode in staat is om:

- ergotherapeutisch te handelen in een concrete (complexe) ergotherapeutische setting;
- ergotherapeutisch handelen te verantwoorden aan de hand van theorie;
- kritisch te kijken naar zowel het eigen handelen als het handelen van een collega en te beoordelen of de kwaliteit van het handelen voor verbetering/verandering vatbaar is;
- een eigen visie te verwoorden over het vakgebied;
- ethische dilemma's te formuleren en deze te bediscussiëren met collega's.

Het oordeel van de praktijkbegeleider heeft de status van een advies aan de opleiding. Laatstgenoemde blijft eindverantwoordelijk voor het (eind)oordeel over de student.

Daarbij maakt de opleiding gebruik van relevante literatuur, waaronder het boek 'Grondslagen van de ergotherapie', 'Speels reflecteren' en 'Leren van binnenuit'.

Het laatste onderdeel, de afstudeeropdracht, vormt de afsluiting van de opleiding. Studenten werken aan vraagstellingen van externe opdrachtgevers die door de afstudeercommissie zijn vastgesteld. Studenten werken in groepjes van vier, daarbij begeleid door een docent-begeleider die let op de individuele bijdrage van iedere student afzonderlijk aan zowel het eindproduct als de aanpak. Hierdoor voorkomt de opleiding meeliftgedrag. Studenten blijken zelf ook 'gevoelig' te zijn over dit meeliftgedrag, zo is het auditteam gebleken tijdens de audit: indien een student meelift, nemen studenten maatregelen dit te voorkomen.

In het uiterste geval wordt de meeliftende student uit de groep gezet. De presentatie van de eindopdracht vindt plaats op locatie bij de opdrachtgever. Iedere student sluit de opleiding af met een individuele presentatie/eindgesprek waarbij deze door docenten en representanten van het werkveld beoordeeld wordt op de behaalde competenties.

Functioneren ergotherapeuten in de praktijk

De vertegenwoordigers vanuit het werkveld die het auditteam sprak, gaven aan dat de afgestudeerden van voldoende niveau zijn. De opleiding leidt studenten op die beschikken over voldoende kennis en vaardigheden om hiermee vervolgens in de praktijk aan de slag kunnen gaan. Beginnende beroepsbeoefenaren zijn veelal nog geen volwaardige beroepsbeoefenaren maar zij beschikken wel over een basis om dit te worden, de ene afgestudeerde sneller dan de andere. Ook alumni gaven aan tevreden te zijn over het niveau van de opleiding en daarmee over de aansluiting van de opleiding op de arbeidsmarkt. Na afstuderen vonden zij snel een baan.

Een interessante discussie heeft plaatsgevonden tussen het werkveld en het auditteam rond het gebruik van ergotherapeutische modellen in de praktijk en wanneer je deze wel en wanneer niet toepast. In feite voerde deze discussie de gesprekspartners terug naar het door de student bereikte eindniveau. Zo blijken ergotherapeuten in de praktijk wisselend gebruik te maken van (theoretische) modellen, afhankelijk van de situatie en de praktijk. Moet je dan in de opleiding wel zo uitgebreid aandacht besteden aan deze modellen? Conclusie: ja, al is het maar om de student voldoende vakinhoudelijke bagage mee te geven. Als deze een ervaren beroepsbeoefenaar is geworden, zal hij/zij zelf goed kunnen inschatten óf en zo ja wélk model geschikt is om toe te passen bij díe specifieke cliënt.

Eigen oordeel van het auditteam over het gerealiseerd niveau

Op de eerste plaats merkt het auditteam op dat het gerealiseerde niveau niet alleen blijkt uit de eindwerkstukken, maar ook uit de door de studenten gevolgde stages, de door hen gemaakte opdrachten/toetsen en uit de portfolio's die zij hebben geschreven tijdens de opleiding over hun eigen ontwikkeling.

Zo heeft het auditteam kennisgenomen van tussenproducten van studenten, waaronder rapportages/verslagen over uitgevoerde opdrachten en de reflecties van de studenten hierop in hun portfolio. Daarnaast heeft het auditteam door studenten gemaakte toetsen bestudeerd.

Het auditteam heeft ruim voorafgaand aan de audit een volledige lijst van eindwerkstukken opgevraagd bij de opleiding uit de periode 2009-2011. Hieruit hebben de auditoren vervolgens een keuze gemaakt zodat uiteindelijk 16 eindwerkstukken voorafgaand aan de audit bestudeerd zijn. Ook tijdens de audit zijn nog afstudeerwerkstukken bestudeerd.

Vóór de audit hebben de vak- en werkvelddeskundige hun bevindingen over de eindwerkstukken uitgewisseld. Tijdens de auditdag zelf is nogmaals over het niveau van de eindwerkstukken van gedachten gewisseld. Bij de bestudering van de eindwerkstukken is gelet op de probleemdefinitie/probleemstelling, de doelstelling van het onderzoek, de centrale onderzoeksvraag, de onderzoekopzet, de onderzoeksmethode en -uitkomst, de onderzoek opbrengst, de gebruikte informatiebronnen en de wijze van rapporteren.

De door het auditteam bestudeerde eindwerkstukken zijn beroepsrelevant met daarin opgenomen actuele thema's en voldoende breed van opzet. Opdrachten komen uit het werkveld of vanuit de opleiding zelf.

In de afstudeerwerkstukken hebben de studenten aan de hand van de theorie (literatuurstudie) en onderzoek een antwoord gezocht en gevonden op hun onderzoeksvraag. De reflecties die de studenten hebben gegeven op hun eigen leerproces, laten zien dat zij hun onderzoeksvaardigheden steeds verder hebben ontwikkeld.

Het auditteam oordeelt dat het hbo-bachelorniveau in de afstudeerwerkstukken duidelijk aanwezig is. Positief beoordeelt het auditteam de vakinhoudelijke component van de scripties die bij de meeste door het auditteam bestudeerde eindwerkstukken meestal in een juiste context is geplaatst, en vervolgens toegelicht en onderbouwd is met literatuur. De diepgang verschilt duidelijk per product, iets dat tot uitdrukking komt in de toegekende beoordelingen.

De doelstelling van het onderzoek alsmede de centrale onderzoeksvraag zijn in de regel (zeer) duidelijk geformuleerd. De onderzoeksmethode is bij de eindwerkstukken in een aantal gevallen goed uitgewerkt, in een aantal gevallen behoeft deze nadere invulling. De werkwijze is overwegend methodisch (gebruik modellen) en helder verwoord; het geheel ziet er wat taal en lay-out verzorgd uit.

Naast deze aspecten merkt het auditteam op dat het professioneel en ethisch redeneren (bijvoorbeeld in de theoretische onderbouwing bij een adviesrapport) niet voldoende uit de verf komt in de eindwerkstukken. Er wordt te vanzelfsprekend uitgegaan dat cliënten 'zelfstandig willen zijn', 'willen participeren' en dus doelgroep zijn voor ergotherapie. De vertaling van de vraagstelling naar de doelstelling van het onderzoek / het productieproces is soms wat kunstmatig en is niet altijd in logische samenhang met elkaar.

Beoordeling eindniveau opleiding

De beoordeling volgens de oude criteria (2009-2010) vond plaats door de docentbegeleider. In de nieuwe vorm vindt beoordeling plaats door een onafhankelijk docent die hierbij gebruik maakt van het oordeel van de opdrachtgever én de docentbegeleider. Om het borgingsmechanisme rond het eindniveau verder te versterken wil de opleiding een docent van een andere Ergotherapie opleiding inzetten ter beoordeling van de door de student bereikte competenties en zijn/haar eindniveau. Een goed initiatief naar de mening van het auditteam. Daarnaast is binnen het domein Gezondheid, waartoe Ergotherapie behoort, een commissie 'Borging niveau eindproducten domein Gezondheid' ingesteld die jaarlijks steekproefsgewijs eindproducten van studenten langs de meetlat van de Commissie Dunnewijk legt. Ook hiervoor geldt: een goed initiatief naar de mening van het auditteam omdat het domein hiermee blijk geeft van het adequaat omzetten van 'bewegingen' in het hoger onderwijs in concrete maatregelen.

Bij alle beoordelingen door de opleiding weegt het persoonlijk leerproces en de individuele bijdrage van de student terecht mee. In de nieuwe beoordeling vindt het auditteam deze weging beter verdeeld dan in de oude. Het auditteam onderschrijft het oordeel van de docenten over de eindwerkstukken. Over het algemeen zijn de beoordelingen passend bij het gepresenteerde materiaal, al miste het auditteam soms nadere nuancerings.

Toets- en examencommissie

De drie leden van de examencommissie zijn uit de opleiding afkomstig en betrokken bij het verzorgen van onderwijs. Tenminste één lid van de examencommissie is tevens lid van de toetscommissie. Gedurende het studiejaar 2010-2011 hadden beide leden van de toetscommissie óók zitting in de examencommissie.

De examencommissie staat los van het management van de opleiding, voert overleg met het management en geeft signalen af over relevante trends/ontwikkelingen/cases aan het management indien daartoe aanleiding bestaat. Tot de taken van de toetscommissie behoort onder andere o.a. (getuige het 'Jaarverslag Toetscommissie Ergotherapie 2010-2011'): het opstellen van een toetsdraaiboek, het steekproefsgewijs controleren of dit toetsdraaiboek functioneert, het spreiden van de toetsen over een studiejaar, fraudebestrijding en het initiëren van scholing op het terrein van toetsconstructie.

Het auditteam heeft tijdens de audit uitgebreid gesproken en hierbij van gedachten gewisseld met de leden van de Toets- en examencommissie van de opleiding Ergotherapie.

Een centraal punt hierbij was de nieuwe rol van de examencommissie (binnen de Wet Versterking Besturing) als onafhankelijke 'hoeder' van het eindniveau. Tijdens de audit zijn vragen ter tafel gekomen die betrekking hadden op de ijkpunten aan de hand waarvan de examencommissie bepaalt of het nagestreefde eindniveau van de opleiding Ergotherapie behaald is en wat haar oordeel is over het behaalde eindniveau. De opleiding heeft vervolgens de documentatie aan het auditteam geleverd ('Informatie van de examencommissie m.b.t. ijkpunten en borging van het eindniveau, 'Beoordelingsprocedure Eindproject' en het Jaarverslag van de examencommissie inclusief toetscommissie'. De documentatie gaf een adequaat antwoord op de vragen van het auditteam.

Ten aanzien van de borging van procedures door de examencommissie is gebleken dat de examencommissie de opleiding er op heeft aangesproken om studenten tijdig te voorzien van informatie over toetsen. Dit zg. toetshuis voor studenten is begin oktober 2011 gepresenteerd aan studenten. Vorig studiejaar heeft de examencommissie criteria op schrift gesteld voor het zelf aanwijzen van examinatoren (zulks na voordracht door het opleidingsmanagement). Recent zijn door de examencommissie de nieuwe examinatoren benoemd.

Ten aanzien van de borging van het eindniveau ziet de examencommissie er op toe dat het behaalde eindniveau van de studenten getoetst wordt en dat de opleiding de vastgelegde beoordelingsprocedure volgt. Zo heeft de examencommissie de afstudeerwerken beoordeeld a.d.h.v. dezelfde criteria als de examinatoren gebruiken bij hun beoordeling. Daarbij speciale aandacht schenkend aan de cesuur voldoende/onvoldoende. De conclusie van de examencommissie luidt dat de beoordelingscriteria helder/eenduidig beschreven zijn en dat studenten die met een score 'voldoende' beoordeeld zijn voor hun eindwerkstuk, deze score daadwerkelijk verdienen.

Weging en Oordeel

De opleiding hanteert duidelijk omschreven uitgangspunten op het terrein van toetsbeleid. Het auditteam constateert in dit verband dat de opleiding het toetsen beschouwt als een onderdeel van de onderwijskwaliteit. Naar het oordeel van het auditteam beschikt de opleiding over een adequaat systeem van toetsing waarbij de toetsen het hbo-niveau representeren.

Wat betreft de bestudeerde eindwerkstukken beoordeelt het auditteam deze als relevant voor het vakgebied/het werkveld. De vraagstelling en leerdoelen zijn duidelijk, evenals de uitwerking van onderzoekopzet waarbij de conclusies onderbouwd zijn; dit alles binnen de marges van voldoende tot en met goed. Het professioneel en ethisch redeneren verdient nog aandacht binnen de eindwerkstukken.

De beoordeling van de scripties is op een adequate wijze uitgevoerd door de docenten evenals het bepalen van het eindcijfer. Het initiatief om het borgingsmechanisme rond het eindniveau verder te versterken door het inzetten van een docent van een andere Ergotherapie opleiding juicht het auditteam toe.

De opleiding beschikt over een examencommissie die volgens de nieuwe wetgeving is vormgegeven en voldoende zicht heeft op haar taken. De commissie maakt serieus werk van haar taken en opdrachten. Het auditteam stelt vast dat de examencommissie het aan haar toevertrouwde takenpakket naar behoren uitvoert.

Overwegende, dat de opleiding een deugdelijk toetsbeleid hanteert en toetsen gebruikt die het hbo-niveau representeren, de beoordeling van de eindwerkstukken adequaat is, de eindwerkstukken zelf relevant zijn voor het werkgebied en qua niveau voldoende én dat het werkveld tevreden is over het niveau van de afgestudeerden, beoordeelt het panel Standaard 3 als 'voldoende'.

3. ALGEMENE CONCLUSIE

Het auditteam is van oordeel dat de zes competentiegebieden en de hiervan afgeleide 41 competenties in overeenstemming zijn met de eisen die het Nederlandse en internationale werkveld stelt aan hbo-bachelor afgestudeerde ergotherapeuten.

De opleiding speelt alert in op recente inzichten uit het vakgebied en weet daarbij relevante personen uit het werkveld te mobiliseren voor de Opleidings Advies Raad. De opleiding beschikt over personen en mechanismen die er voor zorgen dat waar nodig wijzigingen/verbeteringen in het curriculum worden verwerkt.

Binnen de opleiding is een samenhangende leeromgeving aanwezig, die de studenten de mogelijkheid geeft de competenties en de basiskennis te verwerven. De opleiding beschikt over vakbekwame docenten, met kennis van de praktijk waar de ergotherapeut aan de slag kan gaan. De samenwerking met ergotherapeuten in de regio en met het AMC beoordeelt het auditteam positief.

Uit de tussenproducten en de afstudeerverslagen concludeert het auditteam dat de afgestudeerden na afronding van de opleiding beschikken over hbo-bachelor niveau. Van belang is in dit verband dat het auditteam nadrukkelijk positief is over het betrekken van een representant van een andere Ergotherapie opleiding bij de borging van het eindniveau. Het werkveld is enthousiast over wat de studenten tot nu toe hebben laten zien c.q. voor hen hebben gedaan.

Het auditteam is op basis van het bovenstaande van oordeel dat de kwaliteit van de opleiding Ergotherapie van de Hogeschool van Amsterdam voldoende is.

4. AANBEVELINGEN

Hierna geven wij de opleiding een aantal aanbevelingen. Het betreft hier aanbevelingen die géén invloed hebben op de in deze rapportages opgenomen oordelen. Wel is het auditteam van mening dat deze aanbevelingen, mits opgevolgd, ertoe kunnen bijdragen dat de opleiding in kwalitatief opzicht verder verbetert.

- Een belangrijke aanbeveling heeft betrekking op de teruglopende medewerkerstevredenheid van de docenten. Het goed in kaart brengen van de oorzaak van deze afnemende medewerkerstevredenheid is van belang om vervolgens op basis van de resultaten uit dit onderzoek adequate maatregelen te nemen.
- De onderzoekscomponent binnen de opleiding zal de komende jaren een impuls krijgen door de benoeming van de lector. Het auditteam beveelt de opleiding aan de meerwaarde van de lector voor de opleiding daarbij goed voor het voetlicht te brengen.
- Het auditteam beveelt de opleiding aan om het aspect internationalisering daar waar het de stages in het buitenland betreft beter te organiseren. Nu moeten studenten dat nog teveel zelf uitzoeken.
- Om van een kritische massa verzekerd te blijven, adviseert het auditteam de opleiding de instroom van studenten te vergroten. Eerste initiatieven daartoe zijn inmiddels genomen en dienen de komende jaren verder geïntensiveerd te worden.
- Aan *evidence based* handelen kan in de opleiding meer aandacht worden besteed evenals aan het onderwerp 'ondernemerschap'.
- De gemiddelde leeftijd van het docententeam is vrij hoog. De opleiding zal zich de komende jaren voorbereiden op een aanzienlijke uitstroom van personeel. Het auditteam adviseert de opleiding zich hierop terdege voor te bereiden, mede gelet op een krimpende arbeidsmarkt voor docenten.
- In de huidige werkveldverdeling werkt (nog steeds) meer dan 50 procent van de ergotherapeuten intramuraal. Hoewel de tendens in de gezondheidszorg sterk eerstelijns en transmuraal gericht is, blijft er toch een grote groep cliënten met complexe en chronische beperkingen die aangewezen is op (kleinschalig) beschermd/ begeleid wonen in gespecialiseerde opvangcentra of verblijfsinstellingen. Ook hier zijn ergotherapeuten nodig en kunnen goed werk doen. Deze intramurale setting zou ook vertegenwoordigd moeten zijn in de Onderwijs Advies Raad. Daarmee blijft de OAR voor de opleiding een belangrijke bron van informatie.

BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel auditteam-oordelen hbo-bacheloropleiding Ergotherapie voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemene conclusie	voldoende

BIJLAGE II Opleidings specifieke eindkwalificaties

Samenwerken

Het generieke competentiegebied samenwerken is gericht op samenwerking met de cliënt en de interprofessionele samenwerking met anderen, om zo bij te dragen aan continuïteit en kwaliteit van zorg waarbij de cliënt centraal staat, met als doel te komen tot gezamenlijke besluitvorming.

Professioneel werken

Het generieke competentiegebied professioneel werken is gericht op een ethische beroepsuitoefening en een hoog niveau van ergotherapeutische werkzaamheden die gericht zijn op het mogelijk maken van het handelen en participeren van de cliënt. De competenties zijn gericht op het analyseren van de eigen zorg- en dienstverlening op effectiviteit en efficiëntie, de daaraan te verbinden conclusies en zo nodig planmatige verbetering. De ergotherapeut legt verantwoording af aan de cliënt over de effectiviteit en efficiëntie van het eigen professionele werken.

Communiceren

Het generieke competentiegebied communiceren is gericht op een effectieve verbale en non-verbale communicatie met de cliënt en alle betrokkenen met als doel dat mensen betrokken raken en blijven in betekenisvol handelen zodat participatie mogelijk wordt. De cliënt - therapeut relatie staat centraal in de ergotherapie. Communiceren omvat verbale, non-verbale en geschreven en digitale communicatie.

Ondernemen

Het generieke competentiegebied ondernemen is gericht op marktgerichte, zakelijke en commerciële initiatieven om continuering en uitbreiding van diensten en producten te positioneren en te realiseren. Hierdoor is de continuïteit van de dienstverlening binnen de organisatie in de toekomst gewaarborgd. De ergotherapeut beschikt over competenties die bijdragen aan een – eventueel met anderen - effectieve, efficiënte en hygiënische praktijk- en bedrijfsvoering, gericht op het realiseren van de doelstellingen van de organisatie.

Leven lang leren

Het generieke competentiegebied leven lang leren is gericht op onderzoeken, beoordelen en integreren van wetenschappelijke literatuur en andere relevante informatie in de dagelijkse beroepsuitoefening. De ergotherapeut is in staat om op algemeen maatschappelijke en beroepsspecifieke innovaties te reflecteren en deze te integreren in het eigen professionele handelen. De ergotherapeut schept een veilig leerklimaat voor teamleden, aspirant ergotherapeuten en anderen.

Pleiten voor participatie

Het generieke competentiegebied 'pleiten voor participatie' is gericht op het inzetten van de ergotherapeutische expertise en het aanwenden van invloed ten behoeve van de cliënt ter bevordering van het dagelijks handelen en participatie en maatschappelijke inclusie.

BIJLAGE III Schematisch overzicht opleidingsprogramma

Bijlage B

Onderwijsseenheden propedeutische fase 2010-2011

Semester 1

Competentiebeoordeling	4 erts
Beroepsopdrachten	4 erts
Ergotherapie & Professioneel Redeneren	6 erts
Beroepsvaardigheden 1	4 erts
Activiteiten	2 erts
Theoretische steunvakken	6 erts
Beroepsoriëntaties + externe opdracht	4 erts
	30 erts

Semester 2

Competentiebeoordeling	4 erts
Beroepsopdrachten (incl. referaat opdracht)	5 erts
Ergotherapie Theorie en Methodiek	6 erts
Beroepsvaardigheden 2	4 erts
Activiteiten	2 erts
Theoretische steunvakken	6 erts
Profilering / keuze activiteiten	3 erts
	30 erts

Bijlage C

Onderwijseenheden postpropedeutische fase 2010-2011

(Volgende semesters 3 t/m 8 deels nog in ontwikkeling)

Semester 3

Competentiebeoordeling	4 ects
Beroepsopdrachten	4 ects
Ergotherapie Theorie en Methodiek	6 ects
Beroepsvaardigheden 3	4 ects
Activiteiten	2 ects
Theoretische steunvakken	6 ects
Profilering / keuze activiteiten	4 ects
	30 ects

Semester 4, stage 1

Competentiebeoordeling	4 ects
(reservering, wordt toegekend na het succesvol afleggen van het assessment op niveau 2)	
stage periode 1	22 ects
Ergotherapie Theorie en Methodiek, Critical Appraised Topic en Beroepsopdrachten / Deskundigheidsbevordering	4 ects
	30 ects

Semester 5, stage 2

Competentiebeoordeling	4 ects
(reservering, wordt toegekend na het succesvol afleggen van het assessment op niveau 2)	
stage periode 2	22 ects
Ergotherapie Theorie en Methodiek, Critical Appraised Topic en Beroepsopdrachten / Deskundigheidsbevordering	4 ects
	30 ects

Semester 6, Verdiepingsprogramma

Competentiebeoordeling	4 ects
(reservering, wordt toegekend na het succesvol afleggen van het assessment op niveau 2)	
Ergotherapie theorie en methodiek	4 ects
Beroepsopdrachten	10 ects
Capita selecta (verdiepingscursussen als profileringsruimte)	12 ects.
	30 ects

Semester 7, Minor

In 2005 is besloten dat alle studenten van een HVA-opleiding een minor volgen van een half jaar en 30 ECTS. Een minor dient ter verbreding dan wel ter verdieping op niveau 3.

30 ects

Semester 8, Niveau 3 project

Competentiebeoordeling	4 ects
(reservering, wordt toegekend na het succesvol afleggen van het eindassessment niveau 3),	
Synthese project voor externe opdrachtgever	26 ects
	30 ects

Eindcompetentiebeoordeling , Niveau 3 project 4 ects (reservering uit semester 6)

BIJLAGE IV Locatiebezoek

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. bachelor Ergotherapie – Hogeschool van Amsterdam, 23 juni 2011

Tijd	Auditteam	Vertegenwoordigers opleiding	Gespreksonderwerpen
08.15 – 08.30		Inloop & ontvangst auditteam	
08.30 – 09.00		Intern overleg auditteam	
09.00 – 09.15		Kennismaking MT en vaststellen agenda Rien de Vos; voorzitter domein gezondheid Margo van Hartingsveldt ; opleidingsmanager/ beoogd lector Soemitro Poerbodipoero; programma manager Wilma Overbeek; team manager	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Voorstelronde MT en auditteam ▪ Wijzigingen bespreken in agenda
09.15 – 10.00		OTO en DV: Doelstellingen Rien de Vos, voorzitter domein gezondheid Margo van Hartingsveldt , opleidingsmanager/ beoogd lector Soemitro Poerbodipoero, programma manager Wilma Overbeek, team manager	<u>Gespreksonderwerpen:</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ eigenheid opleiding ▪ ambities ▪ hbo-niveau ▪ relatie beroepenveld ▪ internationalisering ▪ onderzoeksdimensie
10.00 – 10.15		Pauze	
10.15 – 11.30		Docenten: Samenhangende onderwijsleeromgeving Mieke Borst, propedeuse coördinator Inge Vromen, SLB coördinator Sylvia Theunissen, stage coördinator Paul van der Hulst, ECE Anneco van der Toorn, coördinator eindprojecten	<u>Gespreksonderwerpen:</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ realisatie samenhangende onderwijsleeromgeving ▪ inhoud en vormgeving programma ▪ eigen inkleuring programma ▪ keuze werkvormen ▪ onderzoekslijn ▪ stage ▪ internationale component ▪ relatie docenten beroepenveld ▪ eigen deskundigheid
11.30 – 12.30		Studenten, o.a vanuit uit de opleidings-commissie 1' Claire van Gaalen (deelname studentenoverleg), 1' Casper Capel 2' Marlon Mientjes 2' Marleen Koeman, 3' Remco Blok, opl cie 3' Barbara Poelmann 4' Marloes Takken, opl cie 4' Esther de Haan	<u>Gespreksonderwerpen:</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kwaliteit en relevantie programma ▪ studeerbaarheid ▪ aansluiting ▪ toetsen en beoordelen ▪ kwaliteit docenten ▪ opleidingsspecifieke voorzieningen

Tijd	Auditteam	Vertegenwoordigers opleiding	Gespreksonderwerpen
12.30 – 13.15		Lunch auditteam	Interne terugkoppeling
13.15 – 14.00		Spreekuur docenten/studenten	
		Rondleiding opleidingsspecifieke voorzieningen door Margo van Hartingsveldt en Eliane van Hall (student)	
14.00 – 14.30		Professionalisering Koen van Dijk, Polifysiek Fenna van Nes, Kenniskring Erica Blokker, PB dagen en cursussen, HGZO Marichelle Steltman, nieuwe docent en HGZO opleiding Ruth Zinkstok, coach nieuwe docenten	<u>Gespreksonderwerpen:</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ deskundigheidsbevordering/pop docenten ▪ onderzoek ▪ lectoraat en kenniskring ▪ functioneringsgesprekken en POP ▪ scholingsplan
14.30 – 15.15		Werkveldvertegenwoordiging Miranda van Duin OAR Nancy Eindhoven Klankbord stages Pauline Aarts Opdrachtgever eindproject	<u>Gespreksonderwerpen:</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ contacten met opleiding ▪ actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma ▪ wensen vanuit het werkveld t.a.v. de opleiding ▪ niveau
		Alumni 2008, Chantal Hirs 2009, Niels de Groot 2010, Dorien Schuerhoff 2010, Annemarie Bouwmeester 2011, Vatellina de Ruijter	<u>Gespreksonderwerpen:</u> o.a. kwaliteit en relevantie van de opleiding (programma, docenten) - functioneren in de praktijk of vervolgopleiding
15.15 – 16.00		Examencommissie/toetscommissie Jaap Bakker, examencommissie en toetscommissie Margriet Pol, examencommissie en toetscommissie Eric Tigchelaar, voorzitter examencommissie	<u>Gespreksonderwerpen:</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bevoegdheden en taken examencommissie en toetscommissie ▪ rol in de interne kwaliteitszorg toetsing ▪ resultaten
16.00 – 16.15		Inzien materiaal	
16.15 – 17.30		Bespreking voorlopige constatering en terugkoppeling aan de opleiding	

Werkwijze m.b.t. keuze gesprekspartners

Na overleg met de opleiding heeft het auditteam met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma. Het auditteam heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding het open spreekuur tijdig en op correcte wijze onder de aandacht heeft gebracht van studenten en medewerkers. Van het open spreekuur is gebruik gemaakt.

BIJLAGE V Lijst geraadpleegde documenten

Lijst geraadpleegde documenten, conform richtlijn van de NVAO

- Kritische reflectie opleiding Ergotherapie
- Organigram instelling / Organigram opleiding.
- Domein specifiek referentiekader en de eindkwalificaties en een schematisch programmaoverzicht.
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
 - eindkwalificaties, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docent(en) en studiepunten.
- Onderwijs- en Examenregeling – OER
- Overzicht van het ingezette personeel
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
 - differentiatie in graad.
- Overzichtslijst van afstudeerwerkstukken van de laatste twee jaar (of van portfolio's / werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid).
- Overzicht van de contacten met het werkveld.
- Samenvatting en analyse recente evaluatieresultaten en relevante managementinformatie.
- Verslagen overleg in relevante commissies / organen.
- Documentatie over student- en docenttevredenheid.
- Toetsopgaven en beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Handboeken en overig studiemateriaal.

Bestudeerde eindwerkstukken:

Studentnummer	jaar van afstuderen
3	2011
21	2010
38	2010
58	2010
38	2009
62	2009
74	2009
1	2011
7	2011
23	2010
31/2010	2010
31/2009	2009
43	2009
7	2009
66	2009
79	2009

BIJLAGE VI Overzicht auditteam

Samenstelling en expertise van het auditteam laten zich als volgt samenvatten:

Auditteamleden	Expertise audit kwaliteitszorg	Expertise internationaal	Expertise onderwijs	Expertise werkveld	Expertise vakinhoud	Expertise Student-zaken
voorzitter W.L.M. Blomen	x		x			
vakdeskundige P. Klompenhouwer	x	x	x		x	
werkvelddeskundige B.C.M. Nugteren				x	x	
studentlid J. te Dorsthorst						x
secretaris G. W.M.C. Broers						

Op 13 april 2011 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditteam.

Korte functiebeschrijvingen auditteamleden

1	De heer Blomen is directeur Hobéon en sinds 1976 actief in het hoger (beroep) onderwijs op het gebied van bestuur, strategie en organisatie.
2	Mevrouw Klompenhouwer is ergotherapeut en thans werkzaam als course leader BSc. binnen Occupational Therapy aan de Sheffield Hallam University.
3	Mevrouw Nugteren is praktiserend ergotherapeut in Maastricht.
4	De heer Te Dorsthorst is derdejaars student Ergotherapie aan de HAN.

Secretaris/Coördinator

G.W.M.C. Broers	Gecertificeerd d.d. november 2010
-----------------	-----------------------------------

Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het beoordelingsproces

Opleidingsbeoordeling

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)
W.L.M. Blomen

is als deskundige / ~~secretaris~~ gevraagd voor beoordeling van de opleiding:
Ergotherapie

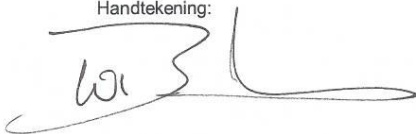
aangevraagd door de instelling:
Hogeschool van Amsterdam

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Den Haag

Datum: 22 maart 2011

Handtekening:

Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het beoordelingsproces

Opleidingsbeoordeling

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Mevrouw P.J. Klompenhouwer

30 Northwood Drive

Sheffield S6 1RY

United Kingdom

is als deskundige / ~~secretaris~~ gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Ergotherapie

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool van Amsterdam

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Sheffield

Datum: 15 maart 2011

Handtekening: Petra Klompenhouwer

**Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het
beoordelingsproces**

Opleidingsbeoordeling

**Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het
beoordelingsproces**

Ondergetekende (naam en privé adres)

B.C.M. Nugteren
Hengemakstraat 221 C 6229 AP Maastricht

is als deskundige / secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

ergotherapie

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool van Amsterdam

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- Voor clusterbeoordelingen: verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Maastricht

Datum: 17-03-2011

Handtekening:

**Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het
beoordelingsproces**

Opleidingsbeoordeling

**Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het
beoordelingsproces**

Ondergetekende (naam en privé adres)

Jeroen te Dorsthorst
Minervaplaats 102, 6525 JF Nijmegen

is als deskundige / secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Ergotherapie

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool van Amsterdam

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- Voor clusterbeoordelingen: verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Nijmegen

Datum: 21-03-2011

Handtekening:

